

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

28.02.2022 nr. 123

mun. Chișinău

**Cu privire la aprobarea Planului-cadru pentru învățământul
primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2022-2023**

În temeiul art. 40, alin. (8) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/ 2014 și în vederea reglementării activității de organizare și desfășurare a procesului educațional în învățământul primar, gimnazial și liceal din Republica Moldova, Ministrul Educației și Cercetării emite următorul

ORDIN:

1. Se aprobă Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2022-2023 (Anexa 1).
2. Se aprobă organizarea și desfășurarea procesului educațional în două semestre:
Semestrul I 01 septembrie - 23 decembrie 2022;
Semestrul II 09 ianuarie - 31 mai 2023.
3. Secția financiar-administrativă (dna Olga Soga) va asigura finanțarea editării Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2022-2023 în conformitate cu alocațiile bugetare aprobate pentru anul 2022 (Anexa 2).
4. Direcția învățământ general (dl Valentin Crudu):
 - va aduce la cunoștința șefilor organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, prevederile prezentului ordin;
 - va asigura postarea documentului aprobat pe pagina web a Ministerului Educației și Cercetării;
 - va monitoriza implementarea Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2022-2023.
5. Responsabilitatea pentru realizarea prevederilor prezentului ordin revine Direcției învățământ general (dl Valentin Crudu).
6. Ministrul Educației și Cercetării va controla executarea prezentului ordin.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

CURRICULUM NAȚIONAL

PLANUL-CADRU
pentru învățământul primar, gimnazial și liceal
anul de studii 2022-2023

CHIȘINĂU, 2022

PLANUL-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR, GIMNAZIAL ȘI LICEAL

Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal (în continuare Planul-cadru) este un document normativ obligatoriu, fiind o componentă esențială a Curriculumului național. Planul-cadru asigură pentru elev oportunități de formare și dezvoltare a unui sistem de competențe suficiente pentru a accede la următoarele niveluri de învățământ.

Planul-cadru este aprobat prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării, este obligatoriu pentru toate instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal și reglementează organizarea procesului educațional în anul de studii 2022-2023.

I. CADRUL DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A PROCESULUI EDUCAȚIONAL

1.1. Structura anului de studii

Anul de studii 2022-2023 în învățământul primar, gimnazial și liceal începe la 1 septembrie și se va încheia la 31 august.

Durata semestrelor în anul de studii:

semestrul I 01 septembrie - 23 decembrie 2022;
semestrul II 09 ianuarie - 31 mai 2023.

Pentru elevii claselor terminale, a IX-a și a XII-a, *semestrul II* se va încheia la 25 mai 2023.

Pe parcursul anului de studii, toți elevii vor beneficia de vacanțe, după cum urmează:

<i>vacanța de toamnă</i>	26.10.2022 - 30.10.2022 (5 zile);
<i>vacanța intersemestrială (de iarnă)</i>	24.12.2022 - 08.01.2023 (16 zile);
<i>vacanța de primăvară</i>	08.03.2023 - 12.03.2023 (5 zile);
<i>vacanța de Paști</i>	15.04.2023 - 24.04.2023 (10 zile).

Pentru elevii claselor I-a - a VIII-a și a X-a - a XI-a se stabilește:

vacanța de vară 01.06.2023 - 31.08.2023 (92 de zile)

Tezele semestriale în învățământul liceal vor fi organizate pe parcursul anului de studii, după cum urmează:

- sesiunea de iarnă, în perioada 09-16 decembrie, 2022;
- sesiunea de vară, în perioada 15 - 23 mai, 2023.

Sesiunea de examene se va desfășura:

- la absolvirea învățământului gimnazial, clasa a IX – a, în perioada 05-15 iunie, 2023;
- la absolvirea învățământului liceal, clasa a XII – a, în perioada 02 - 20 iunie, 2023.

Testarea națională în învățământul primar, se va desfășura în perioada 03-18 mai, 2023.

1.2. Aspecte definitorii ale Planului-cadru

În contextul direcției strategice de asigurare a calității învățământului general, a necesității ajustării politicilor curriculare la standardele educaționale naționale și internaționale, pentru asigurarea continuității reformelor pe dimensiunea implementării curriculare, precum și în vederea valorificării profilului de formare al absolventului prin prisma finalităților educaționale și a sistemului de competențe-cheie, specificate în Codul educației al Republicii Moldova, Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, în anul de studii 2022-2023, include unele precizări cu caracter obligatoriu pentru realizare, începând cu 01 septembrie 2022.

1) Implementarea Curricula disciplinare școlare în învățământul gimnazial și liceal, ediția 2019, după cum urmează:

1.1. Clasele V-VIII și clasele X – XII, Curricula la toate disciplinele școlare, în conformitate cu actualul Plan-cadru;

1.2. Clasele V-IX, Curricula la disciplinele *Istoria românilor și universală* și *Educație pentru societate*;

1.3. Clasele VI-IX, Curricula la disciplinele *Biologie* și *Fizică*;

1.4. Clasele VII-IX, Curricula la disciplinele *Chimie* și *Informatică*.

2) Implementarea modulului obligatoriu *Educație digitală* va continua în clasele I-IV, prevăzut pentru 15 ore în cadrul disciplinei școlare *Educație tehnologică* și va fi predat, de regulă, de către învățător.

3) Implementarea modelelor de Planuri de învățământ liceal va continua la alegerea instituției, conform ofertei educaționale propuse în Planul-cadru și în conformitate cu prevederile *Reperelor metodologice privind implementarea noilor modele de Plan-cadru dezvoltate în învățământul liceal*, aprobate prin ordinul MECC nr. 374 din 24.03.2020.

4) Aplicarea Metodologiei de evaluare prin descriptori la disciplinele școlare din învățământul gimnazial și liceal, după cum urmează:

- în clasele V- XII, prin implementare graduală, la disciplina *Educație pentru societate*;

- în toate clasele, la disciplinele: *Educație muzicală*, *Educație plastică*, *Educație tehnologică* și *Educație fizică*.

5) Tezele semestriale în învățământul liceal, în anul de studii 2022-2023, vor fi organizate:

- conform curricula disciplinare, ediția 2019;

- la disciplinele școlare, în conformitate cu Anexa la prezentul Plan-cadru;

- cu excluderea disciplinelor școlare obligatorii la care procesul de evaluare se realizează prin descriptori, precum și a disciplinelor opționale.

1.3. Orarul

Orarul de activitate al instituției de învățământ (orarul sunetelor, lecțiilor și activităților extrașcolare) este aprobat la Consiliul de administrație până la 01.09.2022. Se recomandă stabilirea orarului într-un singur schimb pentru toți elevii. La stabilirea orarului sunetelor se va ține cont de vârsta elevilor, distanța pe care urmează să o parcurgă până acasă și durata zilei în diferite anotimpuri.

Orarul sunetelor asigură raportul optim între timpul de învățare și timpul de recreere, oferă elevilor și cadrelor didactice suficient timp pentru a se pregăti de lecția care urmează. Durata lecției este de 45 de minute. După fiecare lecție se programează pauze scurte (recreații) de 10-15 minute. Pe parcursul zilei, pentru toate clasele se programează, în mod obligatoriu, o pauză mare de 20-30 de minute.

În clasa I, în perioada de adaptare, în luna septembrie, durata lecției constituie 35 de minute.

La stabilirea și aprobarea orarului transportării elevilor din localitățile arondate spre și de la școală, în mod obligatoriu, se va ține cont de orarul lecțiilor și de orarul activităților extrașcolare.

Administrația instituției de învățământ elaborează un orar echilibrat, în care alternează disciplinele școlare exacte cu cele umanistice, precum și cu disciplinele școlare din ariile curriculare: Arte, Tehnologii și Sport.

Orarul evaluărilor sumative la disciplinele școlare se elaborează semestrial, după aprobarea proiectelor didactice de lungă durată, cu respectarea prevederilor *Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar*, aprobat prin ordinul MECC nr.70 din 30.01.2020.

Temele pentru acasă se proiectează conform cerințelor curriculare la disciplinele școlare și sunt fixate în catalogul școlar, la rubrica *Tema pentru acasă/ Activități de învățare*, în corespundere cu prevederile *Instrucțiunii privind managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal* (Ordinul MECC nr.1249 din 22.08.2018).

Disciplinele opționale sunt integrate în orarul de bază, fiind specificate conform titlaturii aprobate oficial.

La elaborarea schemei orare a lecțiilor, în cazul incluziunii parțiale și ocazionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, vor fi prevăzute spații adecvate în raport cu disciplina școlară și cu specificul cerințelor pentru fiecare elev (*Centre de resurse amenajate sau alte spații adaptate*).

Pentru elevii claselor a IX-a și a XII-a, în ultima săptămână a anului de studii (după 25.05.2023), va fi stabilit un orar cu includerea activităților de pregătire către examenele de absolvire.

1.4. Clase și grupe

La constituirea claselor de elevi în învățământul primar, gimnazial și liceal vor fi respectate *Regulile și normativele sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal”*, aprobate prin Hotărârea Ministerului Sănătății și Protecției Sociale al Republicii Moldova, nr. 21 din 29.12.2005.

În învățământul primar pot fi constituite *grupe/clase cu program prelungit*, în conformitate cu *Regulamentul cu privire la funcționarea claselor și grupelor cu program prelungit*, aprobat prin ordinul ME nr. 1096 din 30.12.2016.

Clasele pot fi divizate în 2 grupe, dacă în clasă sunt 25 și mai mulți elevi, la următoarele discipline:

- a. *în învățământul primar:*
 - Limba străină;
 - Limba și literatura română, în școlile cu instruire în limba rusă.
- b. *în învățământul gimnazial:*
 - Limba străină;
 - Limba și literatura română, în școlile cu instruire în limba rusă;
 - Informatică;
 - Educație tehnologică.
- c. *în învățământul liceal:*
 - Limba străină;
 - Limba și literatura română, în școlile cu instruire în limba rusă.

- Informatică (lecții practice, profil real – clasele X, XI, XII - 34 ore; profil umanistic-clasele X, XI, XII – 17 ore);
- Fizică (lucrări practice, profil real - clasa a X-a-10 ore, clasa a XI-a-10 ore, clasa a XII-a-10 ore);
- Chimie (lucrări practice, profil real - clasa a X-a-6 ore, clasa a XI-a-3 ore, clasa a XII-a - 9 ore).

Clasele cu profil pot fi deschise în cazul întrunirii următoarelor condiții obligatorii:

- sunt identificate surse financiare suficiente, de către administrația instituției de învățământ și administrația publică locală;
- instituția de învățământ dispune de cadre didactice calificate și competente în domeniul profilului selectat;
- există suportul curricular pentru disciplinele ce constituie profilul selectat;
- baza materială existentă permite organizarea eficientă a procesului educațional;
- există avizul Organului local de specialitate în domeniul învățământului (în continuare OLSDI) și al Ministerului Educației și Cercetării (în continuare MEC).

Instituțiile de învățământ mixte, cu grupe de predare în limba română și în limbile minorităților naționale, la decizia școlii, pot adera la programul „*Integrarea sociolingvistică a elevilor alolingvi prin extinderea numărului de discipline școlare studiate în limba română*”. În acest caz, OLSDI va înainta către MEC un demers, pentru a coordona planurile de învățământ. MEC va acorda suportul necesar în vederea implementării disciplinelor școlare în limba română.

1.5. Organizarea activităților extrașcolare

Activitățile extrașcolare vor fi organizate și desfășurate conform intereselor și opțiunilor elevilor. La proiectarea activităților pentru anul calendaristic 2022 se va ține cont de *Programul activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II*, aprobat în anul curent de studii prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării.

În scopul organizării activităților extrașcolare (cor, cerc de dans, orchestre, artă decorativă aplicată, design, ikebana, artizanat, pictură, grafică, activități de cercetare la disciplinele școlare etc.), se prevăd a câte 8 ore săptămânal pentru fiecare complet de clase I- a IX-a și a câte 4 ore săptămânal pentru fiecare complet de clase a X-a - a XII-a.

Numărul de ore destinate activităților extrașcolare sportive, variază în funcție de numărul de elevi din instituțiile de învățământ, după cum urmează:

Până la 120 de elevi	4 ore (o secție sportivă)
de la 121 până la 280 de elevi	8 ore (2 secții sportive)
de la 281 până la 400 de elevi	16 ore (4 secții sportive)
de la 401 până la 640 de elevi	24 ore (6 secții sportive)
de la 641 până la 880 de elevi	32 ore (8 secții sportive)
de la 881 până la 1120 de elevi	40 ore (10 secții sportive)
peste 1121 de elevi	48 ore (12 secții sportive)

Grupele vor fi constituite în baza cererilor elevilor, din cel puțin 15 elevi (din aceeași clasă sau din clase diferite). Norma didactică săptămânală pentru o grupă de elevi este de până la 4 ore academice.

1.6. Disciplinele opționale

Planul-cadru de învățământ oferă fiecărui elev posibilitatea selectării disciplinelor opționale. Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului-cadru care contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale. Domeniile prioritare includ:

Civismul și educația patriotică

- Participarea în viața civică prin informare permanentă, înțelegerea proceselor politice și administrative, dezvoltarea valorilor statului de drept;
- Exercițarea drepturilor și a obligațiilor cetățenești la nivel local, național și internațional;
- Implicarea în proiecte pentru soluționarea problemelor comunității și de socializare juridică;
- Conștientizarea importanței deciziilor individuale pentru implicațiile locale și globale.

Educația pentru sănătate și viața de calitate

- Obținerea, înțelegerea și interpretarea informațiilor de bază referitoare la sănătate, utilizarea serviciilor publice pentru consolidarea propriei stări de sănătate;
- Valorificarea măsurilor de prevenire a bolilor fizice și mintale, inclusiv a importanței nutriției corecte, a exercițiului fizic, a managementului reducerii stresului;
- Utilizarea informațiilor existente pentru a lua decizii personale corecte în domeniul menținerii și îmbunătățirii stării de sănătate;
- Stabilirea de obiective privind starea de sănătate a familiei și monitorizarea acestora;
- Formarea comportamentului responsabil pentru viața și sănătatea proprie și a celor din jur;
- Înțelegerea problemelor naționale și internaționale referitoare la sănătatea publică.

Antreprenoriatul, creativitatea și inovația

- Proiectarea și promovarea proiectelor în scopul realizării unor obiective pentru dezvoltarea domeniilor de antreprenoriat și inovații;
- Dezvoltarea spiritului de inițiativă și a creativității;
- Asumarea de riscuri;
- Educația financiară și fiscală;
- Luarea deciziilor personale de natură economică;
- Înțelegerea rolului economiei în societate;
- Utilizarea competențelor antreprenoriale pentru a face opțiuni în carieră.

Educația pentru dezvoltare durabilă

- Utilizarea competențelor în domeniul educației ecologice pentru identificarea soluțiilor în cazul problemelor de nivel local, național și global, precum cele de dezvoltare durabilă, de mediu, de economie verde, de conservare a energiei/utilizare a surselor alternative de energie/promovare a măsurilor de eficiență energetică ș.a.

Educația interculturală

- Înțelegerea și recunoașterea valorilor reprezentanților diferitor culturi;
- Colaborarea, în spiritul respectului reciproc, cu alte persoane din diverse medii din punct de vedere etnic, cultural, religios sau al studiului de viață (a învăța să trăiești alături de alții);
- Dezvoltarea sensibilității interculturale ca o componentă intrinsecă a cetățeniei democratice.

Ministerul Educației și Cercetării propune o listă de discipline opționale pentru care au fost elaborate și aprobate curricula. Respectiva listă poate fi accesată pe site-ul ministerului www.mec.gov.md. Lista este completată, odată cu aprobarea curricula pentru alte discipline opționale la Consiliul Național pentru Curriculum.

Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și cele ale UTA Găgăuzia pot stabili componenta locală a curriculumului pentru instituțiile din subordine, care va avea o pondere de cel mult 5% din cota disciplinelor opționale în învățământul primar și gimnazial și, de cel mult 10% din cota disciplinelor opționale în învățământul liceal (în conformitate cu prevederile art. 40 (10) din Codul educației al Republicii Moldova).

În context, rămân valabile condițiile respectării etapelor: elaborarea curriculumului la disciplina opțională, examinarea acestuia la ședința catedrei/comisiei metodice din aria de referință și la

ședința Consiliului profesoral al instituției, coordonarea cu specialiștii OLSDÎ și înaintarea către Consiliul Național pentru Curriculum spre aprobare.

Administrația instituției de învățământ va analiza domeniile de interes ale elevilor, capacitățile instituționale (pregătirea cadrelor didactice, materialele didactice disponibile etc.) și va decide asupra ofertei privind orele opționale pentru anul de studii următor, aceasta fiind prezentată, în mod obligatoriu, elevilor pentru alegere.

În luna mai, părinții/ reprezentanții legali ai elevilor din învățământul primar și elevii din clasele de gimnaziu și liceu își vor exprima, în baza cererii în scris, solicitările privind studierea disciplinelor opționale pentru următorul an de studii. Elevii din clasa a X-a vor indica disciplinele opționale solicitate în cererea de înmatriculare în învățământul liceal. Componenta opțională a Planului-cadru de învățământ, stabilită în baza cererii elevilor, se aprobă de către Consiliul profesoral al instituției, nu mai târziu de 15 septembrie 2022.

Fiecare elev, cu excepția elevilor din clasele/ instituțiile cu profil și cele bilingve, studiază, **în mod obligatoriu, o disciplină opțională**, în funcție de modelul de Plan-cadru selectat pentru implementare. Odată exprimată opțiunea pentru o anumită disciplină, frecventarea ei și realizarea prevederilor curriculare devin obligatorii.

Disciplinele opționale pot fi realizate în clase sau în grupe a câte cel puțin 12 elevi în localitățile rurale și, cel puțin, a câte 15 elevi în localitățile urbane. În cazul în care grupa este constituită din elevii unei singure clase, orele opționale se înregistrează în catalogul clasei respective. Dacă grupa include elevi din două sau mai multe clase, orele se înscriu într-un registru/catalog special de evidență.

Orele opționale se tarifează similar orelor din trunchiul comun. Cadrele didactice care predau o disciplină opțională recomandată de Planul-cadru sau aprobată conform cerințelor în vigoare în cadrul altui domeniu sau altei arii curriculare decât cea la care aparține disciplina predată de bază, vor fi tarificate în condiții generale cu păstrarea gradului didactic deținut, în conformitate cu prevederile *Regulamentului de atestare a cadrelor didactice din învățământul general, profesional tehnic și din cadrul structurilor de asistență psihopedagogică*, aprobat prin ordinul MECC nr. 1091 din 07.10.2020. **Orele opționale nu pot fi utilizate pentru extindere la disciplinele obligatorii.**

Rezultatele elevilor la disciplinele opționale se evaluează în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar*, aprobat prin ordinul MECC nr.70 din 30.01.2020. Nu se acordă notă la disciplina opțională *Religia*.

Instituția de învățământ va include disciplina opțională studiată și notele obținute în catalogul clasei sau în catalogul special, destinat pentru înregistrarea disciplinelor opționale și în dosarul personal al elevului. Înregistrarea disciplinelor opționale în catalogul școlar, se va realiza în strictă conformitate cu *Instrucțiunea privind completarea catalogului școlar*, aprobată prin ordinul MEC. În cazul transferului elevului în altă instituție de învățământ, în certificatul cu situația școlară eliberat, se va include și disciplina opțională studiată, numărul de ore, rezultatele (notele) elevului la respectiva disciplină.

1.7. Asigurarea protecției vieții și sănătății elevilor

Asigurarea securității și protecția vieții, precum și sănătății tuturor elevilor este prioritară, iar instituțiile de învățământ vor implica elevii, cadrele didactice și părinții în activități ce vizează:

- formarea comportamentului responsabil pentru viața și sănătatea proprie și a celor din jur (inclusiv, învățarea și respectarea regulilor de circulație rutieră, a regulilor de comportament adecvat în cadrul situațiilor excepționale, acordarea primului ajutor, siguranța online);
- prevenirea formelor de violență asupra copilului, precum și responsabilizarea privind raportarea cazurilor de abuz, violență, neglijență asupra copilului;
- formarea culturii informaționale și a unui comportament corect și sigur de utilizare a Internetului.

În contextul dezvoltării la elevi a competențelor transversale/ transdisciplinare, formarea comportamentului responsabil, în caz de situații excepționale, se va realiza în cadrul disciplinei *Dezvoltare personală*, în clasele I - a XII-a și în baza principiului integrat, prin prisma tuturor disciplinelor școlare. Cadrele didactice vor explora oportunitățile oferite de curricula la disciplinele *Biologie, Fizică, Chimie, Informatică, Educație pentru societate, Educație civică, Educație tehnologică, Educație fizică etc.* Sugestiile metodologice cu referire la subiect sunt incluse în *Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional* la disciplinele respective și în *Reperete metodologice pentru instituțiile de învățământ general* privind planificarea și desfășurarea activităților de formare la elevi a comportamentului responsabil în caz de situații excepționale și/sau de risc (cutremur, inundații, accidente rutiere, electrocutare, pericol de înec, intoxicare etc.), actualizate de către MEC (după caz) și plasate pe pagina web: www.mec.gov.md.

Administrația instituțiilor de învățământ va include în Planul anual de activitate al instituției compartimentul „*Asigurarea protecției vieții și sănătății elevilor*” care va conține activități de instruire planificate în instituție, în afara orelor de curs. Elevii vor fi antrenați *trimestrial* în activități de simulare, organizate în comun cu subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției și serviciile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență. Suplimentar, vor fi proiectate și desfășurate diverse activități extrașcolare, la nivel de școală, raion/municipiu, republică, spre exemplu: concursul „Securitatea la trafic înseamnă viață”, școala securității pentru copii „*Împreună reducem riscurile*”, competiții la ciclism, excursii la școala securității a MAI etc.

Pentru informarea și sensibilizarea privind riscurile online, consolidarea culturii digitale și sporirea nivelului de conștientizare privind amenințările din mediul online, precum și pentru modalitățile de protecție pe Internet, în instituțiile de învățământ vor fi organizate activități pentru elevi, cadre didactice, părinți cu referire la siguranța copiilor, precum desfășurarea lunarului Securității cibernetice (în luna octombrie) și marcarea Zilei Internaționale a Siguranței pe Internet (în luna februarie). Resurse didactice utile pot fi accesate pe site-ul MEC, directoriul Siguranța copiilor pe Internet <https://mec.gov.md/ro/content/siguranța-copiilor-internet> și de pe site-ul CI La Strada <https://siguronline.md/>.

Administrația instituțiilor de învățământ va implica toți angajații, elevii și părinții în activități de prevenire a violenței față de copii. În toate instituțiile de învățământ se va respecta ***Procedura de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului***, stabilită prin ordinul ME nr. 77 din 22.02.2013.

Administrația instituțiilor de învățământ și toți angajații vor soluționa cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului în cooperare cu alte instituții și servicii comunitare, în conformitate cu prevederile ***Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor-victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului***, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270 din 08.04.2014.

În scopul prevenirii și combaterii fenomenului de abandon și absenteism școlar, implementării metodelor de management educațional bazat pe date veridice și relevante, în conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014, administrația instituțiilor de învățământ de comun cu OLSDI și alte structuri, va implica angajații, specialiștii cu competențe în domeniul educației, elevii și părinții în activități de prevenire și combatere a absenteismului și abandonului școlar.

OLSDI vor asigura aplicarea ***Instrucțiunii privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului*** și implementarea ***Planului de acțiuni pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului în învățământul general***.

II. PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT

2.1. Planul-cadru pentru clasele I – IX

Aria curriculară Disciplina școlară	Învățământul primar				Învățământul gimnazial				
	Clasele/numărul de ore								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare									
1. Limba și literatura română	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Limba străină	-	2	2	2	2	2	2	2	2
3. Limba rusă*	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Matematică și științe									
1. Matematică	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Științe	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Biologie	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Fizică	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Chimie	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Informatică	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Educație socioumanistică									
1. Istoria românilor și universală	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. Geografie	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. Educație moral-spirituală	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4. Educație pentru societate	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Arte									
1. Educație muzicală	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Educație plastică	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Tehnologii									
1. Educație tehnologică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sport									
1. Educație fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Consiliere și dezvoltare personală									
1. Dezvoltare personală	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Discipline opționale									
Discipline opționale	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Număr total de ore	20	22	22	23	26	27	30	30	29

NOTE:

* Instituțiile de învățământ care asigură condițiile necesare pentru a studia a doua limbă străină pentru întreaga perioadă a ciclului gimnazial (cadre didactice calificate, manuale, materiale didactice, curriculum aprobat), pot oferi această oportunitate în anul de studii 2022-2023, începând cu 2 ore săptămânal în clasa a V-a. Pentru elevii care au început studiul limbii ruse în clasa a V-a va fi asigurată continuitatea până la absolvirea ciclului gimnazial.

Pentru elevii claselor a V-a, în perioada de adaptare, se recomandă evitarea deplasării elevilor în diferite săli de clasă, renunțându-se la sistemul de cabinete.

* În instituțiile de învățământ cu profil Sport, la identificarea surselor financiare și în condițiile create pentru practicarea sportului, pot activa clase/grupe sportive la diverse discipline sportive, conform *Regulamentului de organizare și funcționare a școlilor sportive*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.31/2019. Numărul de ore pentru fiecare grupă se stabilește în conformitate cu Anexele 1 și 2 la Regulamentul nominalizat.

Activitatea secțiilor sportive se va desfășura conform unui program special în afara orelor de curs. Este obligatorie asigurarea cu hrană a elevilor din grupele sportive.

2.2. Lista disciplinelor opționale recomandate pentru clasele I-IV

Limbă și comunicare	
1	Cultura bunei vecinătăți
2	O oră pentru lectură
3	În împărăția cuvântului
4	Tainele comunicării
5	Elemente de cultură și civilizație a Franței
6	Educație pentru media (cl. III-IV)
7	English for Future
Matematică și științe	
8	Educație ecologică
9	Educație pentru sănătate
10	Matematica distractivă
11	În împărăția lui MATE
12	Robotica (cl.III-IV)
13	Informatica (cl.II-IV)
14	Matematica în cotidian (cl.I-IV)
15	Matematica pentru isteți (cl.I-IV)
Educație socioumanistică	
16	Religia
17	Educație economică și antreprenorială (cl.I-IV)
18	Educație interculturală
19	Educație pentru drepturile omului (cl.I-IV)
Sport	
20	Educație fizică și fotbal (cl.I-IV)

2.3. Lista disciplinelor opționale recomandate pentru clasele V-IX

Limbă și comunicare	
1	Citind, învăț să fiu
2	Teoria și practica traducerii (cl.IX)
3	Elemente de cultură și civilizație a Franței
4	Elemente de cultură și civilizație spaniolă
5	Istoria, cultura și tradițiile poporului american (cl.IX)
6	Lectură pentru ghidare în carieră (cl.V-IX)
7	Educație pentru media (cl.VII-VIII)
8	English for Future (cl.I-XI)
9	School of tomorrow (cl.I-XI)
Matematică și științe	
10	Educație ecologică
11	Educație pentru sănătate
12	Surse de energie regenerabile (cl.VII-IX)
13	Produsele chimice și securitatea personală (cl.VIII)
14	Matematică distractivă (cl.V-VI)
15	Aritmetică mentală și Abacus (cl.V-VII)
16	Matematică aplicativă (cl.IX)
17	Robotica (cl.VII-IX)
18	Informatica (cl.V-VI)
19	Educație în bioetică (cl.V-XI)
Educație socioumanistică	
20	Educație economică și antreprenorială (cl.V-IX)
21	Educație socială și financiară
22	Învățăm a gândi și a acționa strategic
23	Educație pentru echitate de gen și șanse egale

24	Educație pentru drepturile omului (cl.V-IX)
25	Educație pentru dezvoltarea comunității
26	Educație prin film. <i>O lume de văzut.</i>
27	Istoria trăită – istoria povestită (cl.VI-XII)
28	Istoria și cultura locală (cl.V-IX)
29	Religia
30	Educație interculturală
31	Educație pentru toleranță
32	Arta comportamentului moral (cl.V-IX)
33	Holocaust: istorie și lecții de viață
34	Geografie aplicată (cl.V)
35	Dezbateri (cl.VII-IX)
36	Educație pentru socializare juridică (cl.VIII)
Arte	
35	Limbajul formelor vizuale (cl.VIII)
Tehnologii	
36	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor (cl.VIII-IX)
37	Design grafic (cl.VIII-IX)
38	Programarea algoritmilor în C/C++ (cl.VII-XII)
39	Proiectarea și dezvoltarea WEB (cl.VII-XII)
Sport	
40	Fotbal. Învățământ cu profil sportiv (cl.V-IX)

NOTĂ:

- Disciplinele opționale *Educație ecologică* și *Educație pentru media* (clasele a VII-a – a VIII-a), având caracter integrat, pot fi predate și în cadrul Ariei curriculare **Educație socioumanistică**.

2.4. Planul-cadru pentru clasele I-IX bilingve

Aria curriculară Disciplina școlară	Învățământul primar				Învățământul gimnazial				
	Clasele/numărul de ore								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare									
1. Limba și literatura română	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Limba străină I	3	3	3	3	4	4	4	4	4
3. Limba străină II	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Matematică și științe									
1. Matematică	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Științe	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Biologie	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Fizică	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Chimie	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Informatică	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Educație socioumanistică									
1. Istoria românilor și universală	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. Geografie	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. Educație moral-spirituală	1	1	1	1					
4. Educație pentru societate	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Arte									
1. Educație muzicală	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Educație plastică	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Tehnologii									
1. Educație tehnologică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sport									

1. Educație fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Consiliere și dezvoltare personală									
1. Dezvoltare personală	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Număr total de ore	22	22	22	23	27	28	31	31	30

NOTE:

- Respectivul Plan de învățământ se aplică în instituțiile cu predarea, în clasele a V-a – a IX-a, a disciplinelor: *Matematică, Fizică, Chimie, Biologie* în limba franceză.
- La absolvirea ciclului gimnazial, elevii vor susține examenul la *Matematică* în limba în care au studiat disciplina.
- În clasa a V-a, în funcție de posibilitățile și condițiile existente în fiecare instituție (cadre didactice calificate, manuale și materiale didactice, curriculum aprobat), elevii mai pot alege o limbă străină care va fi studiată (engleză, franceză, germană, rusă etc.).

**2.5. Planul – cadru pentru clasele I-IV
Programul educațional alternativ „Pas cu Pas”**

Aria curriculară Disciplina școlară	Clasele/numărul de ore			
	I	II	III	IV
Limbă și comunicare				
1. Limba și literatura română	5	5	5	5
2. Limba străină	-	2	2	2
Matematică și științe				
1. Matematică	4	4	4	4
2. Științe	-	1	1	1
Educație socioumanistică				
1. Istoria românilor și universală	-	-	-	1
2. Educație moral-spirituală	1	1	1	1
Arte				
1. Educație muzicală	1	1	1	1
2. Educație plastică	1	1	1	1
Tehnologii				
1. Educație tehnologică	1	1	1	1
Sport				
1. Educație fizică	2	2	2	2
Consiliere și dezvoltare personală				
1. Dezvoltare personală	1	1	1	1
Proiecte tematice				
1. Proiecte tematice	4	3	3	3
2. Activități în grup	3	3	3	3
Număr total de ore	23	25	25	26

2.6. Planul-cadru pentru învățământul liceal (clasele cu instruire în limba română)

MODELUL I

Notă explicativă:

Acest model are ca scop fundamentarea științifică a studiilor liceale, a cadrului necesar pentru crearea profilului elevului pe durata învățământului liceal și pentru accesarea ulterioară în învățământul superior.

Clasa a X-a: Indiferent de profilul selectat la admitere, toți elevii de liceu studiază conform aceluiași Plan-cadru care nu include discipline opționale.

Clasele a XI – a a XII-a (profil real):

- A. Componenta invariabilă: 4 discipline școlare, alcătuită din:** 2 discipline școlare ce constituie componenta lingvistică și 2 discipline școlare de referință profilului real (*Matematică, Informatică*) - obligatoriu;
- B. Extensie curriculară:** studierea la un nivel avansat a sugestiilor de conținuturi curriculare ale disciplinelor școlare de profil - obligatoriu;
- C. Disciplinele specifice profilului:** include lista disciplinelor școlare cu profil real - obligatoriu;
- D. Componenta variabilă:** include lista disciplinelor școlare cu profil umanistic - obligatoriu 2 ore;
- E. Sport** – disciplina *Educație fizică* desfășurată în afara schemei-orare are statut de disciplină obligatorie.

Clasele a XI –a a XII-a (profil umanistic):

- A. Componenta invariabilă: 4 discipline școlare, alcătuită din:** 3 discipline școlare constituie componenta lingvistică și o disciplină școlară de referință profilului umanist (*Istoria românilor și universală*) - obligatoriu;
- B. Extensie curriculară:** studierea la un nivel avansat a sugestiilor de conținuturi curriculare ale disciplinelor de profil - obligatoriu;
- C. Disciplinele specifice profilului:** include lista disciplinelor școlare cu profil umanistic - obligatoriu;
- D. Componenta variabilă:** include lista disciplinelor școlare cu profil real – obligatoriu 3 ore;
- F. Sport** – disciplina *Educație fizică* desfășurată în afara schemei-orare are statut de disciplină obligatorie.

Disciplina școlară	Compartimentul	Numărul de ore
		Clasa a X-a
Limbă și comunicare		
1. Limba și literatura română		3
2. Limba străină I		2
3. Limba străină II		2
4. Literatură universală		2
Matematică și științe		
1. Matematică		3
2. Fizică. Astronomie		3
3. Chimie		3
4. Biologie		3

Educație socioumanistică	
1. Istoria românilor și universală	3
2. Geografie	2
3. Educație pentru societate	2
Tehnologii	
1. Informatică	2
Sport	
1. Educație fizică	2
Consiliere și dezvoltare personală	
1. Dezvoltare personală	1
Număr total de ore	33

**Planul-cadru pentru clasele XI-XII liceale, profil real
(instruire în limba română)**

Disciplina școlară	Componenta	Profil real	
		Clasa a XI-a	Clasa a XII -a
Componenta invariabilă			
1. Limba și literatura română		4	4
2. Limba străină I		3	3
3. Matematică		5	5
4. Informatică		2	2
Extensii			
1. Matematică		1	2
2. Tehnologia informației și a comunicațiilor		1	1
3. Fizică. Astronomie		1	-
Discipline specifice profilului			
1. Fizică. Astronomie		3	3
2. Chimie		2	3
3. Biologie		3	2
Componenta variabilă (obligatorii sunt 2 ore)			
1. Geografie		1	1
2. Istoria românilor și universală		1	1
3. Educație pentru societate		1	1
Sport			
1. Educație fizică		2	2
Consiliere și dezvoltare personală			
1. Dezvoltare personală		1	1
Număr total de ore		30	30

**Planul-cadru pentru clasele XI-XII liceale, profil umanistic
(instruire în limba română)**

Disciplina școlară	Componenta	Profil umanistic	
		Clasa a XI -a	Clasa a XII - a
Componenta invariabilă			
1. Limba și literatura română		5	6
2. Limba străină I		3	3
3. Istoria românilor și universală		4	4
4. Limba străină II		2	2
Extensii curriculare			
1. Limba străină I		2	2
2. Istoria românilor și universală		2	2
Discipline specifice profilului			
1. Geografie		2	2
2. Educație pentru societate		1	1
3. Literatura universală		2	1
Componenta variabilă (obligatorii sunt 3 ore)			
1. Informatică		1	1
2. Biologie		1	1
3. Chimie		1	1
4. Fizică. Astronomie.		2	2
5. Matematică		2	2
Sport			
1. Educație fizică		2	2
Consiliere și dezvoltare personală			
1. Dezvoltare personală		1	1
Număr total de ore		29	29

NOTĂ: Modelul I poate fi aplicat începând cu clasa a X-a, în condiția existenței a cel puțin 2 (două) clase la paralelă.

**2.7. Planul – cadru pentru învățământul liceal
(pentru LICEU TEORETIC cu profil REAL și profil UMANISTIC)**

MODELUL II

Compartimentul		Învățământul liceal					
		Clasa a X-a		Clasa a XI-a		Clasa a XII-a	
Disciplina școlară		umanistic	real	umanistic	real	umanistic	real
A. Discipline obligatorii							
Discipline obligatorii							
1.	Limba și literatura română	5	4	5	4	5	4
2.	Limba străină I	4	4	4	4	4	4
3.	Istoria românilor și universală	3	2	3	2	3	2
4.	Geografie	2	2	2	2	2	2
5.	Matematică	2	5	2	5	2	5
6.	Educație fizică	2	2	2	2	2	2
7.	Dezvoltare personală	1	1	1	1	1	1
Discipline la alegere (7 ore)							
1.	Literatura universală	1	-	1	-	1	-
2.	Limba străină II	2	2	2	2	2	2
3.	Educație pentru societate	1	1	1	1	1	1
4.	Biologie	1	2	1	3	1	3
5.	Chimie	1	3	1	2	1	3
6.	Fizică. Astronomie	1	3	1	3	2	3
7.	Informatică	1	2	1	2	1	2
Discipline opționale							
1.	Din lista disciplinelor opționale aprobate de MEC	1	1	1	1	1	1
<i>Total ore obligatorii</i>		<i>19</i>	<i>20</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>19</i>	<i>20</i>
<i>Total ore la alegere</i>		<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>
<i>Total ore opționale</i>		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Număr total de ore		27	28	27	28	27	28

NOTE:

1) Elevii au dreptul să aleagă discipline din **Compartimentul Discipline la alegere**, încadrându-se în 7 ore, precum și la solicitarea a 1 oră opțională din lista disciplinelor din **Compartimentul Discipline opționale**. La solicitarea elevilor și la decizia administrației instituției de învățământ elevii pot opta pentru 1 oră din **Compartimentul Discipline opționale**, în favoarea disciplinelor școlare din **Compartimentul Discipline la alegere**. În cazul dat numărul maxim de ore săptămânal pentru profilul real nu va depăși 29 de ore săptămânal.

2) Modelul II poate fi aplicat începând cu clasa a X-a, în condiția existenței a cel puțin 2 (două) clase la paralelă.

**2.7.1. Planul – cadru pentru învățământul liceal
(pentru LICEU TEORETIC cu profil REAL)**

MODELUL II

Compartimentul Disciplina școlară		Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
		real	real	real
Discipline obligatorii				
1.	Limba și literatura română	4	4	4
2.	Limba străină I	3	3	3
3.	Matematică	5	5	5
4.	Biologie	2	3	3
5.	Chimie	3	2	3
6.	Fizică. Astronomie	3	3	4
7.	Informatică	2	2	2
8.	Educație fizică	2	2	2
9.	Dezvoltare personală	1	1	1
Discipline la alegere (4 ore)				
1.	Limba străină II	2	2	2
2.	Istoria românilor și universală	2	2	2
3.	Geografie	2	2	2
4.	Educație pentru societate	2	2	-
Discipline opționale				
1.	Din lista disciplinelor opționale aprobate de MEC	1	1	-
<i>Total ore obligatorii</i>		25	25	27
<i>Total ore la alegere</i>		4	4	4
<i>Total ore opționale</i>		1	1	-
Număr total de ore		30	30	31

NOTE:

1) Elevii au dreptul să aleagă discipline din **Compartimentul Discipline la alegere**, încadrându-se în 4 ore, precum și la solicitarea a 1 oră opțională din lista disciplinelor din **Compartimentul Discipline opționale**. La solicitarea elevilor și la decizia administrației instituției de învățământ, elevii pot opta pentru 1 oră din **Compartimentul Discipline opționale**, în favoarea disciplinelor școlare din **Compartimentul Discipline la alegere**.

2) Modelul II poate fi aplicat începând cu clasa a X-a, în condiția existenței a cel puțin **2 (două)** clase la paralelă.

**2.7.2. Planul – cadru pentru învățământul liceal
(pentru LICEU TEORETIC cu profil UMANISTIC)**

MODELUL II

Compartimentul Disciplina școlară		Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
		umanistic	umanistic	umanistic
Discipline obligatorii				
1.	Limba și literatura română	5	5	5
2.	Limba străină I	4	4	4
3.	Limba străină II	2	2	2
4.	Istoria românilor și universală	4	4	4
5.	Geografie	2	2	2
6.	Educație pentru societate	2	1	1
7.	Literatura universală	1	2	2
8.	Educație fizică	2	2	2
9.	Dezvoltare personală	1	1	1
Discipline la alegere (4 ore)				
1.	Matematică	2	2	2
2.	Biologie	1	1	1
3.	Chimie	1	1	1
4.	Fizică. Astronomie	2	2	2
5.	Informatică	1	1	1
Discipline opționale				
1.	Din lista disciplinelor opționale aprobate de MEC	1	1	1
Discipline opționale profil				
1.	Din lista disciplinelor opționale aprobate de MEC	1	1	1
Discipline opționale alte profiluri				
<i>Total ore obligatorii</i>		23	23	23
<i>Total ore la alegere</i>		4	4	4
<i>Total ore opționale+opționale profil</i>		2	2	2
Număr total de ore		29	29	29

NOTE:

1) Elevii au dreptul să aleagă discipline din **Compartimentul Discipline la alegere**, încadrându-se în 4 ore, precum și la solicitarea a 2 ore opționale din lista disciplinelor din **Compartimentul Discipline opționale + Discipline opționale profil**. La solicitarea elevilor și la decizia administrației instituției de învățământ, elevii pot opta pentru 1 oră din **Compartimentul Discipline opționale**, în favoarea disciplinelor școlare din **Compartimentul Discipline la alegere**.

2) Modelul II poate fi aplicat începând cu clasa a X-a, în condiția existenței a cel puțin 2 (două) clase la paralelă.

2.8. Planul – cadru pentru învățământul liceal MODELUL III

Notă explicativă:

Clasa a X-a: Elevii vor studia conform Planului-cadru general (modelul IV) pentru învățământul liceal, aprobat de către MEC.

Clasele a XI - a - a XII-a: Elevii vor studia în baza a 3 module educaționale, după cum urmează:

Modulul I. Instruire academică de bază (24 ore/săptămână) ce include:

- a) **disciplinele obligatorii**, inclusiv 17 ore/săptămână alocate profilului umanistic și 14 ore/săptămână alocate profilului real (*Limba și literatura română, Limba străină și, în funcție de profil, Istoria românilor și universală sau Matematică*);
- b) **disciplinele la alegerea elevului**. Elevul va alege, din lista propusă, discipline, cu un număr de 7 ore/săptămână - profilul umanistic și 10 ore/săptămână - profilul real.

Modulul II. Instruire opțională (3-4 ore/săptămână). Elevii vor selecta 1-3 discipline opționale din lista propusă, cu un număr total de 3-4 ore/săptămână.

Instruirea opțională se va desfășura în baza Curricula elaborate la nivelul instituției, aprobate în mod regulamentar de către MEC.

Modulul III. Implicare/dezvoltare de vocație (2 ore/săptămână). Elevii își vor dezvolta competențe și abilități specifice prin implicarea obligatorie în diverse activități comunitare, culturale, creative, științifice alegând să urmeze una dintre opțiunile modulului III. Activitățile date se vor desfășura în afara orelor de curs (se permite eventual și în afara teritoriului instituției), dar vor fi monitorizate de către instituția de învățământ. Numărul minimal de ore anual de implicare – 70. Activitățile vor fi evaluate în baza prezentării Rapoartelor semestriale și anuale.

Discipline școlare	Clasa a X-a	
	umanistic	real
Limbă și comunicare		
1. Limba și literatura română	5	4
2. Limba străină I	3	3
3. Limba străină II	2	-
4. Literatura universală	1	-
Matematică și științe		
1. Matematică	3	5
2. Fizică. Astronomie	2	3
3. Chimie	1	3
4. Biologie	1	2
Educație socioumanistică		
1. Istoria românilor și universală	3	2
2. Geografie	2	2
3. Educație pentru societate	1	1
Tehnologii		
1. Informatică	1	2
Sport		
2. Educație fizică	2	2
Consiliere și dezvoltare personală		
1. Dezvoltare personală	1	1
Discipline opționale	1	1
Număr total de ore	28-29	29-30

NOTĂ: Modelul III poate fi aplicat începând cu clasa a X-a, în condiția existenței a cel puțin 2 (două) clase la paralelă.

MODULUL I. INSTRUIRE ACADEMICĂ DE BAZĂ

Discipline școlare	Clasa a XI-a		Clasa a XII-a	
	umanistic	real	umanistic	real
Discipline obligatorii				
1. Limba și literatura română	5	4	5	4
2. Limba străină I	3+2*	3	3+2*	3
3. Istoria românilor și universală	3+2*	-	3+2*	-
4. Matematică	-	5	-	5
5. Educație fizică	2	2	2	2
6. Dezvoltare personală	1	1	1	1
Discipline la alegere				
7. Istoria românilor și universală	-	0/2	-	0/2
8. Matematică	0/3	-	0/3	-
9. Limba străină II	-	-	-	-
10. Literatură universală	-	-	-	-
11. Geografie	0/2+2*	0/2	0/1+2*	0/1
12. Educație pentru societate	0/1	0/1	0/1	0/1
13. Fizică. Astronomie	0/2	0/3+2*	0/2	0/4+2*
14. Chimie	0/1	0/2+2*	0/1	0/3+2*
15. Biologie	0/1	0/3+2*	0/1	0/3+2*
16. Informatică	0/1	0/2+2*	0/1	0/2+2*
17. Tehnologia informației și a comunicațiilor	0/1	0/2	0/1	0/2
<i>Total ore discipline obligatorii</i>	18	15	18	15
<i>Total ore discipline la alegere</i>	7	10	7	10
Număr total ore instruire academică de bază:	25	25	25	25

2* - extensie curriculară (modul de activitate practică și aplicativă)

NOTE:

1) La disciplina Informatică, orele de extensie curriculară sunt practice, clasele pot fi divizate în 2 grupe, dacă în clasă sunt 25 și mai mulți elevi, în limita bugetului disponibil al instituției de învățământ.

2) La solicitarea elevilor din clasele XI-XII și la decizia administrației instituției de învățământ elevii pot opta pentru 2 ore din **Modulul II. Instruire opțională** în favoarea disciplinelor școlare din **Modulul I. Discipline la alegere**.

MODULUL II. INSTRUIRE OPȚIONALĂ

Discipline școlare	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
	Profil umanistic/real	Profil umanistic/ real
1. Limba străină II	0/2	0/2
2. Educație pentru societate	0/1	0/1
3. Literatura universală	0/2	0/2
4. Educație economică și antreprenorială	0/1	0/1
5. Disciplina opțională din lista aprobată de MEC	0/1	0/1
Număr total ore instruire opțională:	3 - 4	3 - 4

MODULUL III. IMPLICARE/ DEZVOLTARE DE VOCAȚIE

Discipline școlare	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
	Profil umanistic/real	Profil umanistic/ real
Voluntariat comunitar	0/2	0/2
Instruire și creativitate culturală (arte, muzică, literatură)	0/2	0/2
Cercetare și creativitate tehnologică	0/2	0/2
Număr total de ore implicare/dezvoltare de vocație:	2	2
Număr total de ore pentru modulele I, II , III	29-30	29-30

2.9. Planul – cadru pentru învățământul liceal (general)

MODELUL IV

Disciplina școlară	Aria curriculară		Profilul, numărul de ore pe clase					
	Umanistic			Real				
	X	XI	XII	X	XI	XII		
Limbă și comunicare								
1.Limba și literatura română	5	5	5	4	4	4		
2.Limba străină I	3	3	3	3	3	3		
3.Limba străină II	2	2	2	-	-	-		
4.Literatura universală	1	2	2	-	-	-		
Matematică și științe								
1.Matematică	3	3	3	5	5	5		
2.Fizică. Astronomie	2	2	2	3	3	4		
3.Chimie	1	1	1	3	2	3		
4.Biologie	1	1	1	2	3	3		
Educație socioumanistică								
1.Istoria românilor și universală	3	3	3	2	2	2		
2.Geografie	2	2	1	2	2	1		
3. Educație pentru societate	1	1	1	1	1	1		
Tehnologii								
1.Informatică	1	1	1	2	2	2		
Sport								
1. Educație fizică	2	2	2	2	2	2		
Consiliere și dezvoltare personală								
1. Dezvoltare personală	1	1	1	1	1	1		
Discipline opționale								
Discipline opționale	1	1	1	1	1	1		
Număr total de ore	29	30	29	31	31	32		

NOTĂ:

În clasele a X-a – a XII-a, profil real, în funcție de posibilitățile și condițiile existente în fiecare instituție (cadre didactice calificate, manuale și materiale didactice), elevii pot opta pentru studierea limbii străine II. Studiul limbii străine II poate începe doar în clasa a X-a, iar instituția de învățământ va asigura obligatoriu continuitatea studierii disciplinei nominalizate (în anii următori, în clasele a XI-a și a XII-a). Instituțiile de învățământ care vor opta pentru introducerea studierii limbii străine II în clasa a X-a, profil real, la identificarea surselor financiare în cadrul instituției de învățământ, vor prezenta Planul de învățământ pentru coordonare OLSDÎ și spre aprobare MEC.

2.10. Lista disciplinelor opționale recomandate pentru clasele X – XII

Limbă și comunicare	
1	Citind, învăț să fiu
2	Cultura vorbirii
3	Teoria și practica traducerii (cl.XI)
4	Elemente de cultură și civilizație a Franței
5	Elemente de cultură și civilizație spaniolă
6	Cultura și civilizația Germaniei și Franței (cl. X - XII)
7	Învățăm să vorbim argumentat (cl. X-XI)
8	Educație pentru media (cl. X-XI)
9	English for Future (cl.I-XI)
10	School of tomorrow (cl.I-XI)
Matematică și științe	
11	Educație ecologică
12	Educație pentru sănătate
13	Chimia și explorarea mediului
14	Robotica
15	Istoria Matematicii (cl. X - XI)
16	Autovehicule: Comportament și siguranță (cl. X - XII)
Educație socioumanistică	
17	Educație economică și antreprenorială (cl.X-XII)
18	Introducere în sociologie (cl.XI)
19	Învățăm a gândi și a acționa strategic
20	Educație pentru echitate de gen și șanse egale
21	Educație pentru dezvoltarea comunității
22	Educație prin film. <i>O lume de văzut.</i>
23	Integrare europeană pentru tine
24	Să ne cunoaștem mai bine
25	Relații armonioase în familie
26	Etica vieții de familie (cl. X - XII)
27	Holocaust: istorie și lecții de viață
28	Religie. Cultul ortodox (cl. X - XII)
29	Descoperă Moldova (cl. X - XII)
30	Voluntariat pentru educație (cl. X - XII)
31	Dezbateri (cl. X-XI)
Tehnologii	
31	Administrarea calculatoarelor și a rețelelor (cl.X-XI, profil real)
32	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
33	Introducere în proprietatea intelectuală (cl. X - XII)
34	Design grafic (cl. X - XII)
35	Proiectarea și dezvoltarea aplicațiilor mobile (cl. X - XII)
36	Inteligența artificială (cl. XI - XII)
37	Programarea algoritmilor în C/C++ (cl.VII-XII)
38	Proiectarea și dezvoltarea WEB (cl.VII-XII)
39	Inițiere în securitate IT (cl. X - XII)

2.11. Planul-cadru pentru licee cu clase bilingve

Aria curriculară Disciplina școlară	X	XI	XII
Limbă și comunicare			
1.Limba și literatura română	4	4	4
2.Limba străină I	4	4	4
3.Limba străină II	2	2	2
Matematică și științe			
1.Matematică	5	5	5
2.Fizică. Astronomie	3	3	4
3.Chimie	3	2	3
4.Biologie	2	3	3
Educație socioumanistică			
1.Istoria românilor și universală	2	2	2
2.Geografie	2	2	1
3.Educație pentru societate	1	1	1
Tehnologii			
1.Informatică	2	2	2
Sport			
1. Educație fizică	2	2	2
Consiliere și dezvoltare personală			
1. Dezvoltare personală	1	1	1
Număr total de ore	33	33	34

NOTE:

- Acest Plan de învățământ se aplică în instituțiile cu predarea, în clasele a X-a – a XII-a, a disciplinelor școlare: *Matematică, Fizică, Chimie, Biologie* în limba franceză.
- Elevii vor susține examenele de absolvire la disciplinele școlare nominalizate în limba în care au fost studiate.

2.12. Planul-cadru pentru licee cu profil Arte

Disciplina școlară	Aria curriculară	Numărul de ore pe clase		
		X	XI	XII
Limbă și comunicare				
1. Limba și literatura română		5	5	5
2. Limba străină		3	3	3
Matematică și științe				
1. Matematică		3	3	3
2. Fizică. Astronomie		2	2	2
3. Chimie		1	1	1
4. Biologie		1	1	1
Educație socioumanistică				
1. Istoria românilor și universală		3	3	3
2. Geografie		2	2	1
3. Educație pentru societate		1	1	1
Tehnologii				
1. Informatică		1	1	1
Sport				
1. Educație fizică		1	1	1
Arte				
1. Educație artistică de profil*		8	9	10
Consiliere și dezvoltare personală				
1. Dezvoltare personală		1	1	1
Număr total de ore		32	33	33

*Educația artistică de profil din aria curriculară **Arte** include disciplinele școlare în conformitate cu specificul profilului, după cum urmează (orientativ):

Coregrafie

1. Dans clasic	3	3	3
2. Dans popular/scenic/sportiv	2	2	3
3. Ritmică	1	2	2
4. Istoria dansului	2	2	2

Arte plastice

1. Desen	2	3	3
2. Pictură	2	2	3
3. Compoziție	2	2	2
4. Istoria artelor plastice	2	2	2

Artă teatrală

1. Arta actorului	2	3	3
2. Arta vorbirii scenice	2	2	2
3. Mișcarea scenică	1	1	1
4. Ritmică și dans	1	1	1
5. Istoria teatrului	2	2	3

Muzică

1. Solfegiu	2	2	2
2. Teoria muzicii	2	2	2
3. Armonia	2	2	3
4. Istoria muzicii	1	1	1
5. Ansamblu coral	1	2	2

Se aplică la identificarea surselor financiare și coordonarea cu administrația publică locală.

Pentru profilul Coregrafie:

- Pentru repetițiile colectivelor de dans, pot fi acordate 3 ore săptămânal, pentru fiecare colectiv;
- Pentru ocupațiile individuale, pot fi acordate 0,25 oră săptămânal pentru fiecare elev;
- Pentru ocupațiile individuale și organizarea lecțiilor de dans, acompaniatorii vor fi tarificați 100% din orele de studiu prevăzute pentru disciplinele de profil.

Pentru profilul Arte Plastice:

- Clasele pot fi divizate în 2 grupe pentru activități practice la disciplinele *Desen, Pictură, Compoziție*, dacă în clasă sunt 25 și mai mulți elevi;
- Pentru ocupațiile individuale pot fi acordate 0,25 oră săptămânal pentru fiecare elev.

Pentru profilul Arte Muzică:

- Clasele pot fi divizate în 2 grupe la disciplina *Solfegiu*, dacă în clasă sunt 25 și mai mulți elevi;
- Pentru ocupațiile individuale la instrumentul muzical, poate fi acordată 1 oră săptămânal pentru fiecare elev;
- Pentru organizarea activităților în orchestră, pot fi acordate 6 ore pentru un grup de cel puțin 15 elevi;
- Pentru organizarea activităților în ansamblurile vocale și instrumentale, poate fi acordată 1 oră săptămânal (nu mai mult de două ansambluri la o clasă), în cazul antrenării diferitor elevi;
- Pentru elevii cu aptitudini muzical-vocale deosebite, poate fi prevăzută 1 oră de canto academic;
- Pentru toate disciplinele vocal-corale, ansambluri instrumentale, acompaniatorii vor fi tarificați 100% din orele de studiu, prevăzute pentru disciplinele de profil;
- Acompaniatorii la vioară, țambal, cobză și instrumente aerofone vor fi tarificați 50% din orele de studiu, pentru fiecare elev.

Pentru profilul Teatru:

- Pot fi divizate clasele în 2 grupe la disciplinele *Arta vorbirii scenice, Mișcarea scenică*, dacă în clasă sunt 25 și mai mulți elevi;
- Pentru ocupațiile individuale, pot fi acordate 0,25 oră săptămânal pentru fiecare elev;
- Pentru montarea spectacolelor, pot fi acordate 2 ore săptămânal;
- Acompaniatorii pentru organizarea orelor de ritmică și dans, vor fi tarificați 100% din orele de studiu, prevăzute pentru disciplinele de profil.

2.13. Planul-cadru pentru licee cu profil Sport

Disciplina școlară	Aria curriculară	Numărul de ore pe clase		
		X	XI	XII
Limbă și comunicare				
1.Limba și literatura română		4	4	4
2.Limba străină		3	3	3
Matematică și științe				
1.Matematică		3	3	3
2.Fizică. Astronomie		2	2	2
3.Chimie		1	1	1
4.Biologie		2	3	3
Educație socioumanistică				
1.Istoria românilor și universală		3	3	3
2.Geografie		2	2	1
3.Educație pentru societate		1	1	1
Tehnologii				
1.Informatică		1	1	1
Sport				
1. Educație fizică (teorie)		1	1	1
Consiliere și dezvoltare personală				
1. Dezvoltare personală		1	1	1
Număr total de ore		24	25	24

NOTE:

- Activitățile sportive specializate vor fi organizate în afara orelor de curs, în baza unui program special, elaborat în baza *Regulamentului de organizare și funcționare a școlilor sportive*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 31 din 30.01.2019 (Anexele 1 și 2);
- Înscrierea elevilor în grupele sportive se va realiza conform vârstei admise pentru începerea practicării sportului (Anexa 1);
- Norma didactică săptămânală maximă pentru grupele de specializare sportivă se stabilește în funcție de etapele de pregătire (Anexa 2).

Anexa 1

la Regulamentul de organizare și
funcționare a școlilor sportive

Vârsta de înmatriculare a copiilor în școlile sportive la etapa începători

Vârsta	Categorii ramurilor de sport		
	I	II	III
6-8 ani	Acrobatică, gimnastică artistică (băieți), trambulină, dansuri sportive, gimnastică estetică în grup	-	Aerobică, tenis de câmp, tenis de masă, șah, joc de dame, înot
5-7 ani	Gimnastică artistică (fete), gimnastică ritmică	-	-

7-9 ani	-	Baschet, fotbal, fotbal de plajă, futsal, hochei, oină	Badminton, orientare sportivă, turism sportiv, fotbal-tenis
7-9 ani	Biatlon	-	Arte marțiale
9-11 ani	Atletism, yachting	Handbal, rugby, polo pe apă, volei	Lupte, trântă
10-12 ani	Scrimă, ciclism, tir, caiac-canoe, hipism, pentathlon modern	-	Box, haltere mici, canotaj, probe sportive pentru persoane cu necesități speciale și probe sportive paralimpice
11-13 ani	Sporturi tehnice și aplicative	-	Haltere

Anexa 2

la Regulamentul de organizare și
funcționare a școlilor sportive (Tabelul 1)

Regimul de instruire și sarcina didactică săptămânală

Nr. crt.	Etapele de pregătire	Anii de instruire	Sarcina didactică săptămânală maximă (în ore academice)	Numărul de sportivi în grupă		
				1	2	3
1.	Începători	1	9	12	16	14
		2	9	11	14	14
2.	Avansați	1	10	10	12	12
		2	12	9	12	11
		3	14	8	12	10
		4	16	7	10	9
		5	18	6	8	8
3.	Măiestrie sportivă	1	20	5	8	6
		2	24	4	8	5
		3	27	3	8	4
4.	Măiestrie sportivă superioară	-	36	2	-	2

NOTE:

1. Diapazonul de vârstă în grupa de instruire nu poate depăși 3 (trei) ani.
2. Numărul de elevi în fiecare grupă poate fi majorat cu 2-4 persoane, în funcție de ramura sportivă.
3. În clasele de liceu nu pot fi deschise grupe de începători.

**2.14. Planul – cadru pentru licee cu învățământ seral
(clasele cu instruire în limba română)**

Aria curriculară Disciplina școlară	Profilul, numărul de ore pe clase							
	Umanistic				Real			
	X	XI	XII	XIII	X	XI	XII	XIII
Limbă și comunicare								
1. Limba și literatura română	3	4	4	4	3	3	3	3
2. Limba străină I	2	2	2	3	3	2	2	2
3. Limba străină II	-	2	2	2	-	-	-	-
4. Literatura universală	1	2	2	-	-	-	-	-
Matematică și științe								
1. Matematică	3	2	2	2	3	4	4	4
2. Fizică. Astronomie	2	2	1	1	2	2	3	3
3. Chimie	-	1	1	1	2	2	2	2
4. Biologie	1	1	-	1	2	2	2	2
Educație socioumanistică								
1. Istoria românilor și universală	2	2	2	3	1	1	2	2
2. Geografie	1	1	1	2	1	1	1	2
3. Educație pentru societate	1	1	1	-	1	1	1	-
Tehnologii								
1. Informatică	1	1	1	-	2	2	1	1
Număr total de ore	17	21	19	19	20	20	21	21

NOTĂ:

Prezentul Plan-cadru este valabil și pentru instruirea generală a elevilor deținuți în penitenciare pentru clasele a X-a – a XIII-a cu instruire în limba română.

**2.15. Planul – cadru pentru instruirea generală a deținuților minori din penitenciare,
pentru clasele V – IX**

Aria curriculară Disciplina școlară	Învățământul gimnazial				
	Clasele/ Numărul de ore				
	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare					
1. Limba și literatura română	6	6	5	5	5
2. Limba străină	2	2	2	2	2
Matematică și științe					
1. Matematică	4	4	4	4	4
2. Științe	1	-	-	-	-
3. Biologie	-	1	2	2	2
4. Fizică	-	1	1	2	1
5. Chimie	-	-	1	2	1
6. Informatică	-	-	1	1	1
Educație sociumanistică					
1. Istoria românilor și universală	2	2	2	2	2
2. Geografie	1	1	1	1	1
3. Educație pentru societate	1	1	1	1	1
Arte					
1. Educație plastică	1	1	1	1	1
Tehnologii					
1. Educație tehnologică	1	1	1	-	-
Număr total de ore	19	20	22	23	21

**2.16. Planul - cadru pentru școala auxiliară pentru elevii cu dificultăți severe de învățare
(dificultăți/ dizabilități multiple, asociate)**

Aria curriculară Disciplina școlară	Clasele/ Numărul de ore								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare									
1. Limba și literatura română	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Matematică și științe									
1. Matematică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2. Științe	1	1	2	2	2	2	2	1	1
Educație socioumanistică									
1. Educație moral-spirituală	1	1	1	1	-	-	-	-	-
2. Educație pentru societate	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Arte									
1. Educație muzicală	2	2	2	2	1	1	1	1	1
2. Educație plastică	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Tehnologii									
1. Educație tehnologică	3	3	3	3	5	5	5	6	6
Sport									
1. Educație fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Număr total de ore	19	19	20	20	20	20	20	20	20

2.17. Planul – cadru pentru instituțiile de învățământ special pentru elevii cu deficiențe auditive

Aria curriculară Disciplina școlară	Clasele/ Numărul de ore								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare									
1.Limba și literatura română	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Limba rusă	-	-	-	-	-	-	-	-	2
3.Limba străină	-	2	2	2	2	2	2	2	-
4.Limbajul mimico-gestual	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Matematică și științe									
1.Matematică	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2.Științe	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3.Biologie	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4.Fizică	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5.Chimie	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6.Informatică	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Educație socioumanistică									
1.Istoria românilor și universală	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2.Geografie	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3.Educație moral-spirituală	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4.Educație pentru societate	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Arte									
1.Educație muzicală (Ritmica)	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2.Educație plastică	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Tehnologii									
1.Educație tehnologică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sport									
1.Educație fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Consiliere și dezvoltare personală									
1.Dezvoltare personală	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Discipline opționale	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Număr total de ore	21	23	23	24	25	26	29	29	28

2.18. Planul – cadru pentru instituțiile de învățământ special pentru elevii cu deficiențe vizuale

Aria curriculară Disciplina școlară	Clasele/ Numărul de ore								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare									
1.Limba și literatura română	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2.Limba străină	-	2	2	2	2	2	2	2	2
3.Limba rusă	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Matematică și științe									
1.Matematică	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2.Științe	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3.Biologie	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4.Fizică	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5.Chimie	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6.Informatică	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Educație sociumanistică									
1.Istoria românilor și universală	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2.Geografie	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3.Educație moral-spirituală	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4.Educație pentru societate	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Arte									
1.Educație muzicală	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2.Educație plastică	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Tehnologii									
1.Educație tehnologică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sport									
1.Educație fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Consiliere și dezvoltare personală									
1.Dezvoltare personală	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Discipline opționale	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Număr total de ore	20	22	22	23	24	25	28	28	29

ANEXĂ

Organizarea tezelor semestriale în învățământul liceal, în anul de studii 2022-2023

Modelul IV (general) – 2.9. (cu instruire în limba română)

Modelele: 2.8., 2.10., 2.11. (cu instruire în limba rusă)

I. Tezele semestriale din sesiunea de iarnă

Profilul	Limba de instruire	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Real	Română	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Limba și literatura română Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare
Umanist	Română	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Limba și literatura română Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare
Arte	Română	Proba de profil* Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Proba de profil* Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil* Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Proba de profil* Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Proba de profil* Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil* Limba și literatura română Disciplină la solicitare
Sport	Română	Proba de profil Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Proba de profil Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Proba de profil Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Proba de profil Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil Limba și literatura română Disciplină la solicitare

NOTE:

- *Proba de profil - Disciplinele școlare, de referință profilului Arte

- **Disciplina la solicitare la tezele semestriale din sesiunile de iarnă** va fi selectată de către elevi, în mod individual, din lista disciplinelor școlare ce urmează (cu alternarea acestora de la o sesiune la alta):

a) profil Real – *Fizică, Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Istoria românilor și universală, Geografie, Matematica (pentru cl. a XI cu instruire în limba rusă), Limba străină I (pentru cl. a XII-a), Limba și literatura ucraineană/găgăuză/bulgară;*

b) profil Umanist - *Istoria românilor și universală (pentru cl. a XI cu instruire în limba rusă), Limba și literatura rusă, Limba și literatura ucraineană/găgăuză/bulgară, Limba străină I*

(pentru cl. a XII-a), *Limba străină II (pentru cl. XI, XII), Literatura universală (pentru cl. XI, XII), Matematică, Fizică. Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Geografie;*

c) profilurile Arte și Sport – *Matematică, Fizică. Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Istoria românilor și universală, Geografie și Limba și literatura rusă.*

II. Tezele semestriale din sesiunea de vară

Profilul	Limba de instruire	Clasa a X-a	Clasa a XI-a
Real	Română	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura rusă Disciplină la solicitare
Umanist	Română	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura rusă Disciplină la solicitare
Arte	Română	Proba de profil* Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil* Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Proba de profil* Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil* Limba și literatura română Disciplină la solicitare
Sport	Română	Proba de profil Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil Limba și literatura română Disciplină la solicitare
	Rusă	Proba de profil Limba străină I Disciplină la solicitare	Proba de profil Limba și literatura română Disciplină la solicitare

NOTE:

- *Proba de profil - Disciplinele școlare, de referință profilului Arte

- **Disciplina la solicitare la tezele semestriale din sesiunile de vară** va fi selectată de către elevi, în mod individual, din lista disciplinelor școlare ce urmează (cu alternarea acestora de la o sesiune la alta):

a) profil Real – *Fizică. Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Istoria românilor și universală, Geografie, Limba și literatura română (pentru cl.a XI cu instruire în l.rusă), Limba și literatura rusă (pentru cl. X), Limba și literatura ucraineană/găgăuză/bulgară;*

b) profil Umanist - *Limba și literatura română (pentru cl.a XI cu instruire în l.rusă), Limba și literatura rusă (pentru cl. X), Limba și literatura ucraineană/găgăuză/bulgară, Limba străină II (pentru cl. a XI-a), Literatura universală (pentru cl. a XI-a), Matematică, Fizică. Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Geografie;*

c) profilurile Arte și Sport – *Matematică, Fizică. Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Istoria românilor și universală, Geografie și Limba și literatura rusă.*

* Proba de profil – Din lista disciplinelor școlare, de referință profilului Arte:

Specializarea/ Sesiunea		Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Arte plastice	Iarnă	Desen	Pictură	Compoziție
	Vară	Istoria artelor plastice	Istoria artelor plastice	
Arta teatrală	Iarnă	Arta actorului	Arta vorbirii scenice	Mișcarea scenică
	Vară	Istoria teatrului	Istoria teatrului	
Arta coregrafică	Iarnă	Dans clasic	Dans popular/Scenic/Sportiv	Istoria dansului
	Vară	Istoria dansului	Istoria dansului	
Arte Muzică	Iarnă	Solfegiu/Teoria muzicii	Armonia	Teoria muzicii/ Armonia
	Vară	Teoria muzicii	Istoria muzicii	

Pentru licee cu învățământ seral (cu instruire în limba română și cu instruire în limba rusă)

I. Tezele semestriale din sesiunea de iarnă

Profilul	Limba de instruire	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a	Clasa a XIII-a
Real	Română	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Limba străină I
	Rusă	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Limba străină I
Umanist	Română	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Limba străină I
	Rusă	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Limba străină I

NOTE:

- Disciplina la solicitare la tezele semestriale din sesiunile de iarnă/vară va fi selectată de către elevi, în mod individual, din lista disciplinelor școlare ce urmează (cu alternarea acestora de la o sesiune la alta):

a) profil Real – *Fizică, Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică, Istoria românilor și universală, Geografie și Limba și literatura rusă;*

b) profil Umanist – *Limba și literatura rusă, Limba străină II, Literatura universală, Matematică, Fizică, Astronomie, Chimie, Biologie, Informatică și Geografie.*

II. Tezele semestriale din sesiunea de vară

Profilul	Limba de instruire	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Real	Română	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare
	Rusă	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare	Matematică Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Matematică Limba străină I Disciplină la solicitare
Umanist	Română	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare
	Rusă	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba și literatura română Disciplină la solicitare	Istoria românilor și universală Limba străină I Disciplină la solicitare

Modelul I Plan-cadru 2.6.

	Clasa a X-a	Clasa a XI-a (profil Real)	Clasa a XII-a (profil Real)
Sesiunea de iarnă	Limba și literatura română Limba străină I Matematică/Istoria românilor și universală	Limba și literatura română Matematică/Informatică <u>Disciplinele specifice profilului:</u> Fizică/Chimie/Biologie	Limba și literatura română Limba străină I Matematică
		Clasa a XI-a (profil Umanist)	Clasa a XII-a (profil Umanist)
		Limba și literatura română Istoria românilor și universală <u>Disciplinele specifice profilului:</u> Geografie/Literatura universală	Limba și literatura română Limba străină I Istoria românilor și universală
Sesiunea de vară	Clasa a X-a	Clasa a XI-a (profil Real)	
	Geografie Informatică *Matematică/Istoria românilor și universală *(alta decât cea susținută în sesiunea de iarnă)	Limba străină I Matematică/Informatică <u>Disciplinele din componenta variabilă:</u> Geografie/ Istoria românilor și universală	
		Clasa a XI-a (profil Umanist)	
		Limba străină I Istoria românilor și universală	

		<u>Disciplinele din componenta variabilă:</u> Informatică/Biologie/Chimie/ Matematică/Fizică	
--	--	--	--

Modelul II Plan-cadru 2.7.

Sesiunea de iarnă	Clasa a X-a (profil Real)	Clasa a XI-a (profil Real)	Clasa a XII-a (profil Real)
	Limba și literatura română Matematică <u>Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină)	Limba și literatura română Matematică <u>Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină)	Limba și literatura română Limba străină I Matematică
	Clasa a X-a (profil Umanist)	Clasa a XI-a (profil Umanist)	Clasa a XII-a (profil Umanist)
	Limba și literatura română Geografie <u>Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină)	Limba și literatura română Istoria românilor și universală <u>Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină)	Limba și literatura română Limba străină I Istoria românilor și universală
	Clasa a X-a (profil Real)	Clasa a XI-a (profil Real)	
	Limba străină I Matematică <u>*Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină) *(alta decât cea susținută în sesiunea de iarnă)	Matematică Geografie <u>*Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină) *(alta decât cea susținută în sesiunea de iarnă)	
	Clasa a X-a (profil Umanist)	Clasa a XI-a (profil Umanist)	
	Istoria românilor și universală Matematică <u>*Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină) *(alta decât cea susținută în sesiunea de iarnă)	Limba străină I Geografie <u>*Disciplinele la alegere</u> (1 disciplină) *(alta decât cea susținută în sesiunea de iarnă)	

Modelul II Plan-cadru 2.7.1./2.7.2.

Sesiunea de iarnă	Clasa a X-a (profil Real)	Clasa a XI-a (profil Real)	Clasa a XII-a (profil Real)
	Biologie Matematică Chimie	Matematică Informatică Limba străină I	Limba și literatura română Limba străină I Matematică
	Clasa a X-a (profil Umanist)	Clasa a XI-a (profil Umanist)	Clasa a XII-a (profil Umanist)
	Limba și literatura română Limba străină I Geografie	Limba și literatura română Istoria românilor și universală Limba străină I	Limba și literatura română Limba străină I Istoria românilor și universală
Sesiunea de vară	Clasa a X-a (profil Real)	Clasa a XI-a (profil Real)	
	Matematică Fizică Limba și literatura română	Chimie Fizică Matematică	
	Clasa a X-a (profil Umanist)	Clasa a XI-a (profil Umanist)	
	Istoria românilor și universală Limba străină II Literatura universală	Limba străină II Istoria românilor și universală Geografie	

Modelul III Plan-cadru 2.8.

Sesiunea de iarnă	Clasa a X-a (profil Real)	Clasa a XI-a (profil Real)	Clasa a XII-a (profil Real)
	Matematică Biologie Chimie	Matematică <u>Disciplinele la alegere</u> (2 discipline)	Limba și literatura română Limba străină I Matematică
Sesiunea de iarnă	Clasa a X-a (profil Umanist)	Clasa a XI-a (profil Umanist)	Clasa a XII-a (profil Umanist)
	Istoria românilor și universală Limba străină I Geografie	Istoria românilor și universală <u>Disciplinele la alegere</u> (2 discipline)	Limba și literatura română Limba străină I Istoria românilor și universală
Sesiunea de vară	Clasa a X-a (profil Real)	Clasa a XI-a (profil Real)	
	Limba și literatura română Matematică Fizică	Limba și literatura română Limba străină I Matematică	
	Clasa a X-a (profil Umanist)	Clasa a XI-a (profil Umanist)	
	Literatura universală Istoria românilor și universală Chimie	Limba și literatura română Limba străină I Istoria românilor și universală	

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ
И ИССЛЕДОВАНИЙ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

УЧЕБНЫЕ ПЛАНЫ
для начального, гимназического и лицейского образования
на 2022 – 2023 учебный год

Кишинэу, 2022

УЧЕБНЫЕ ПЛАНЫ

ДЛЯ НАЧАЛЬНОГО, ГИМНАЗИЧЕСКОГО И ЛИЦЕЙСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Учебный план для начального, гимназического и лицейского образования (далее Учебный план) – это официальный нормативный документ, регламентирующая и составляющая часть Национального Куррикулума. Учебный план обеспечивает каждому учащемуся возможности развития системы необходимых компетенций, для получения доступа к следующим уровням образования.

Учебный план, утвержденный приказом министра образования и исследований, является обязательным для всех учебных заведений начального, гимназического и лицейского образования и регламентирует организацию учебно-воспитательного процесса в 2022-2023 учебном году.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

1.1. Структура учебного года

2022-2023 учебный год в начальном, гимназическом и лицейском образовании начинается 1 сентября и заканчивается 31 августа.

Продолжительность семестров в учебном году:

<i>I семестр</i>	<i>01 сентября – 23 декабря 2022 года;</i>
<i>II семестр</i>	<i>09 января – 31 мая 2023 года.</i>

Для учащихся выпускных IX и XII классов, II семестр завершается 25 мая 2023 года.

В течение учебного года для всех учащихся устанавливаются следующие каникулы:

<i>осенние каникулы</i>	<i>26.10.2022– 30.10.2022 (5 дней);</i>
<i>зимние каникулы</i>	<i>24.12.2022 – 08.01.2023 (16 дней);</i>
<i>весенние каникулы</i>	<i>08.03.2023 – 12.03.2023 (5 дней);</i>
<i>Пасхальные каникулы</i>	<i>15.04.2023 – 24.04.2023 (10 дней).</i>

Для учащихся I-VIII и X-XI классов устанавливаются:

<i>летние каникулы</i>	<i>01.06.2023– 31.08.2023 (92 дня).</i>
------------------------	---

Зачеты за семестр в лицейском образовании будут организованы в течение учебного года следующим образом:

- а) зимняя сессия с 09 - 16 декабря 2022 года;
- б) летняя сессия с 15 – 23 мая 2023 года.

Выпускные экзамены проводятся в следующие сроки:

- а) для выпускников IX гимназического класса: 05 – 15 июня 2023 года;
- б) для выпускников XII лицейского класса: 02 – 20 июня 2023 года.

Национальное тестирование в начальном образовании проводится 03 – 18 мая 2023 года.

1.2. Основные аспекты Учебного плана

В контексте стратегического направления обеспечения качества общего образования, необходимости приведения куррикулумной политики в соответствие с национальными и международными образовательными стандартами, обеспечения преемственности реформ по внедрению куррикулума, а также повышения качества подготовки выпускников через призму образовательных целей и систему ключевых компетенций, указанных в Кодексе об образовании Республики Молдова, Учебный план начального, гимназического и лицейского образования на 2022-2023 учебный год, включает некоторые аспекты, необходимые для обязательной реализации, начиная с 1 сентября 2022 года.

1) Внедрение Куррикулумов по школьным дисциплинам 2019 года издания в гимназическом и лицейском образовании следующим образом:

1.1. V-VIII и X-XII классы - Куррикулум по всем школьным дисциплинам в соответствии с Учебным планом;

1.2. V-IX классы - Куррикулум по дисциплине *История румын и всеобщая история и Гражданское воспитание*;

1.3. VI-IX классы - Куррикулум по дисциплинам *Биология* и *Физика*;

1.4. VII-IX классы - Куррикулум по дисциплинам *Химия* и *Информатика*.

2) Продолжается внедрение обязательного модуля *Цифровое образование* в I-IV-х классах, который является частью дисциплины *Технологическое воспитание*. Модуль предусмотрен на 15 часов и преподается учителем начальных классов.

3) Внедрение моделей Учебного плана для лицейского образования осуществляется по выбору учебного заведения, в соответствии с образовательным предложением, которое содержится в Учебном плане, и в соответствии с положениями *Методических рекомендаций по внедрению новых моделей Учебного плана по развитию лицейского образования*, утвержденного приказом МОКИ №. 374 от 24.03.2020 года.

4) Применение методологии оценивания по дескрипторам школьных дисциплин в гимназическом и лицейском образовании, а именно:

- в V-XII классах по дисциплине *Гражданское воспитание* внедряется поэтапно;

- во всех классах по предметам: *Музыкальное воспитание*, *Художественное воспитание*, *Технологическое воспитание* и *Физическое воспитание*.

5) Зачеты за семестр в лицейском образовании в 2022-2023 учебном году будут организованы:

- в соответствии с куррикулами по дисциплинам 2019 года издания;

- по школьным дисциплинам в соответствии с Приложением к данному Учебному плану;

- за исключением обязательных школьных дисциплин, по которым процесс оценивания осуществляется по дескрипторам, а также предметов по выбору.

1.3. Расписание

Расписание деятельности учебного заведения (расписание звонков, уроков и внеклассных занятий) утверждается на Административном совете учебного заведения до 01.09.2022 года. Рекомендуется составить расписание уроков в одну смену для всех учащихся. При составлении расписания звонков необходимо учитывать возраст учащихся, расстояние от школы до дома, а также продолжительность светового дня в разное время года.

Расписание звонков обеспечивает оптимальное соотношение между временем для занятий и временем для отдыха, а также предоставляет учащимся и учителям достаточно времени для

подготовки к следующему уроку. Длительность урока 45 минут. После каждого урока предусматривается короткий перерыв (перемена) 10-15 минут. В течение дня для всех классов обязательно запланирован длительный перерыв в 20-30 минут. Продолжительность урока в первом классе, в период адаптации, в сентябре составляет 35 минут.

При разработке и утверждении расписания перевозки учащихся в окружные школы, обязательно учитывать расписание уроков и внеклассных мероприятий.

Администрация учебного заведения разрабатывает сбалансированное расписание, в котором точные дисциплины чередуются с гуманитарными и профильными учебными дисциплинами, а также дисциплинами из куррикулумных областей: *Искусство, Технологии и Спорт*.

Расписание итогового оценивания по школьным дисциплинам составляется по семестрам, после утверждения календарного планирования, в соответствии с *Положением об оценивании и оценке результатов обучения, переводе и окончании обучения в начальном, гимназическом и лицейском образовании*, утвержденного приказом МОКИ №.70 от 30.01.2020 года.

Домашние задания планируются в соответствии с требованиями школьных предметных куррикулумов и записываются в школьных журналах в графе Домашние задания, в соответствии с положениями *Инструкции по регламентированию домашних заданий в начальном, гимназическом и лицейском образовании* (приказ МОКИ № 1249 от 22.08.2018 года).

Дисциплины по выбору включаются в основное расписание и указываются в соответствии с официально утвержденным названием.

При разработке расписания уроков, в случае частичного включения детей с особыми образовательными потребностями, должно быть предусмотрено помещение, соответствующее требованиям изучаемой дисциплины и специфическим потребностям учащихся (специально оборудованные *Ресурсные Центры* или приспособленные помещения).

В последнюю неделю учебного года (после 25.05.2023) для учащихся IX и XII классов будет разработано отдельное расписание занятий по подготовке к выпускным экзаменам.

1.4. Классы и группы

При формировании начальных, гимназических и лицейских классов должны соблюдаться *Государственные санитарно-эпидемиологические правила и нормативы «Гигиена начальных, гимназических и лицейских учебных заведений»*, утвержденные Решением Министерства здравоохранения и социальной защиты Республики Молдова, № 21 от 29.12.2005 года.

В начальном образовании могут создаваться группы/классы продленного дня в соответствии с *Положением о функционировании классов и групп с программой продленного дня* (Приказ министра просвещения № 1096 от 30 декабря 2016 года).

Разрешается деление на 2 группы в классах с 25 и более учащимися по следующим дисциплинам:

А. Начальное образование

- румынский язык и литература в школах с русским языком обучения;
- иностранный язык.

Б. Гимназическое образование

- румынский язык и литература в школах с русским языком обучения;

- иностранный язык;
- информатика;
- технологическое воспитание.

В. Лицейское образование

- румынский язык и литература в школах с русским языком обучения;
- иностранный язык;
- информатика (практические занятия, реальный профиль – X, XI, XII классы – 34 часа; гуманитарный профиль – X, XI, XII классы – 17 часов);
- физика (практические занятия, реальный профиль – в X классе – 10 часов, в XI классе – 10 часов, в XII классе – 10 часов);
- химия (практические занятия, реальный профиль – в X классе – 6 часов, в XI классе – 3 часа, в XII классе – 9 часов).

Деление на 2 группы в классах с 25 и более учащимися по дисциплине - *Родной язык и литература* (украинский, гагаузский, болгарский) в школах с русским языком обучения в начальном и гимназическом образовании может осуществляться при наличии финансовых средств в бюджете учебного заведения.

Дисциплина *История, культура и традиции русского, украинского, гагаузского и болгарского и ромского народов* преподается в соответствии с этническим составом учащихся на соответствующем языке.

Учебные заведения смешанного типа с классами обучения на румынском языке и языках национальных меньшинств, по решению школы, могут присоединиться к проекту «*Социолингвистическая интеграция учащихся представителей национальных меньшинств путем увеличения количества школьных дисциплин, изучаемых на румынском языке*». Учебные заведения должны разработать, согласовать в районных/городских управлениях образования и представить Министерству образования и исследований на утверждение индивидуальные учебные планы с расширением числа дисциплин, которые преподаются на румынском языке. Министерство образования и исследований, утвердив учебные планы, будет обеспечивать необходимую поддержку для реализации школьных дисциплин на румынском языке.

Профильные классы могут быть открыты в случае выполнения следующих условий:

- при наличии в учебном заведении и у местных органов публичного управления соответствующих финансовых средств;
- при наличии в учебном заведении квалифицированных и компетентных педагогических кадров по выбранному профилю;
- при наличии учебно-дидактического обеспечения в соответствии с kurikulumом по дисциплинам выбранного профиля;
- при наличии соответствующей материально-технической базы, необходимой для реализации обучения, по выбранному профилю;
- при наличии положительного заключения *отраслевого местного органа в области образования (ОМООО)* и Министерства образования и исследований.

1.5. Организация внеклассной работы

Внеклассные мероприятия будут организованы и проведены в соответствии с интересами и желаниями учащихся. При планировании мероприятий на 2022 календарный год будет

учитываться *Программа внешкольных мероприятий в рамках начального и гимназического образования, цикл I и II*, утвержденная приказом Министерства образования и исследований.

В целях обеспечения внеклассной деятельности (кружки, хор, танцы, прикладное декоративное искусство, оркестры, дизайн, флористика, художественные кружки, графика, исследовательская деятельность по школьным дисциплинам т.д.) выделяется по **8** часов в неделю для каждого комплекта классов I-IX и по **4** часа – для каждого комплекта X-XII классов.

Количество часов, выделяемое на внеклассные спортивные занятия, зависит от количества учащихся в учебном заведении:

До 120 учащихся	4 часа (одна спортивная секция)
от 121 до 280 учащихся	8 часов (2 спортивные секции)
от 281 до 400 учащихся	16 часов (4 спортивные секции)
от 401 до 640 учащихся	24 часа (6 спортивных секций)
от 641 до 880 учащихся	32 часа (8 спортивных секций)
от 881 до 1120 учащихся	40 часов (10 спортивных секций)
свыше 1121 учащегося	48 часов (12 спортивных секций)

Группа создается на основе личных заявлений, но не менее 15 учащихся (из одного или из разных классов). Недельная нагрузка в одной группе составляет до 4 академических часа.

1.6. Дисциплины по выбору

Учебный план предоставляет каждому учащемуся возможность выбора дисциплин по выбору. Дисциплины/курсы по выбору представляют собой гибкий компонент учебного плана, способствующий развитию транспредметных компетенций.

Приоритетные области:

- **Гражданское и патриотическое воспитание**
 - ✓ Эффективное участие в общественной жизни путем постоянного информирования и понимания политических и административных процессов, развитие ценностей верховенства закона;
 - ✓ Осуществление гражданских прав и выполнение гражданских обязанностей на местном, национальном и международном уровнях;
 - ✓ Разработка проектов/ участие в проектах, направленных на решение проблем общества и правовой социализации;
 - ✓ Понимание влияния индивидуальных решений на обстановку на местном и глобальном уровнях.
- **Воспитание здорового и качественного образа жизни**
 - ✓ Получение, понимание и интерпретация основной информации о здоровье и предлагаемых услугах, а также использование их для улучшения собственного состояния здоровья;

- ✓ Осознание важности мер, направленных на предотвращение физических и психических заболеваний, в том числе важности правильного питания, физических упражнений, управления снижением стресса;
 - ✓ Использование существующей информации для принятия правильных личных решений, касающихся сохранения и улучшения собственного здоровья;
 - ✓ Определение целей, касающихся состояния здоровья семьи, и наблюдение за ним;
 - ✓ Формирование ответственного подхода к собственной жизни и здоровью, и жизни и здоровью окружающих;
 - ✓ Понимание национальных и международных проблем в сфере охраны общественного здоровья.
- **Предпринимательство, творчество и инновации**
 - ✓ Разработка и продвижение проектов с целью достижения целей развития сферы предпринимательства и инноваций;
 - ✓ Развитие инициативы и творческих способностей;
 - ✓ Принятие ответственности;
 - ✓ Финансовое и налоговое образование;
 - ✓ Принятие личных решений экономического характера;
 - ✓ Понимание роли экономики в обществе;
 - ✓ Использование предпринимательских навыков для осуществления выбора в карьере.
- **Воспитание в целях долговременного и прочного развития**
 - ✓ Использование компетенций с целью понимания и выявления решений проблем местного и глобального уровня, а также проблем, касающихся долговременного развития, экологии/окружающей среды, сохранения энергии и т.д.;
- **Межкультурное воспитание**
 - ✓ Понимание и признание ценностей представителей различных культур;
 - ✓ Сотрудничество с другими лицами, принадлежащими к культурным, религиозным группам, ведущими иной образ жизни, в духе взаимного уважения (учиться и мирно сосуществовать с окружающими).
 - ✓ Развитие межкультурной толерантности как неотъемлемой составляющей демократической гражданственности.

Министерство образования и исследований предлагает примерный список дисциплин по выбору, по которым разработаны и утверждены куррикулумы. Список опубликован на сайте министерства www.mec.gov.md (страница EDUCAȚIE/ меню ÎNVĂȚĂMÂNTUL GENERAL/ ACTE NORMATIVE/ CURRICULUM). Перечень может быть дополнен и другими дисциплинами по выбору, по которым разработаны куррикулумы и утверждены Национальным Советом по Куррикулуму.

Кроме того, учебные заведения могут предлагать учащимся и другие дисциплины по выбору, а также местные органы публичного управления второго уровня и АТО Гагаузия могут устанавливать местный компонент для подведомственных учебных заведений, составляющий не более 5 % доли дисциплин по выбору на уровне начального и гимназического образования и не более 10 % доли дисциплин по выбору на уровне лицейского образования, (в соответствии со ст. 40 (10) Кодекса об образовании Республики Молдова).

В этом контексте, необходимо соблюдение условий и этапов: разработка куррикулума по дисциплине, рассмотрение его на заседании методической кафедры соответствующей области знаний и на заседании Педагогического совета учебного заведения, согласование со специалистами отраслевого местного органа в области образования, и затем утверждение на Национальном Совете по куррикулуму.

Администрация учебного заведения анализирует области интересов учащихся, возможности учебного заведения (подготовку дидактических кадров, соответствующее дидактическое обеспечение и т.д.) и принимает решение о дисциплинах по выбору на новый учебный год, предоставляя, в обязательном порядке, право выбора учащимся.

В мае месяце родители/ официальные представители учащихся начального, гимназического и лицейского образования должны сделать выбор дисциплины на следующий учебный год и оформить его в форме письменного заявления. Учащиеся X класса укажут дисциплину по выбору в заявлении о зачислении в лицейское образование. Список дисциплин по выбору указан в Учебном плане и составляется на основании заявлений, и утверждается на Педагогическом совете не позднее 15 сентября 2022 года.

Каждый учащийся, за исключением учащихся профильных и билингвальных классов, выбирает в обязательном порядке, **как минимум, одну из дисциплин по выбору**. Выбранная дисциплина становится обязательной.

Дисциплины/курсы по выбору могут изучаться в классах или в группе, состоящей не менее, чем 12 учащихся для сельской местности и 15 учащихся - для городской. В случае если группа состоит из учащихся одного класса, часы записываются в классный журнал. Если же группа включает учащихся из двух и более классов, часы записываются в специально выделенный журнал. Расписание дисциплин по выбору составляется таким образом, чтобы учащиеся разных классов могли составить группу и посещать занятия.

Дисциплины/курсы по выбору тарифицируются, как и основные дисциплины. Дидактические кадры, которые преподают курс по выбору, рекомендованный Учебным планом или утвержденный в соответствии с требованиями, действующими в другой куррикулумной области, отличной от той, по которой изучается базовый предмет, будут тарифицироваться с сохранением имеющейся дидактической категории, в соответствии с Положением об аттестации дидактических кадров общего образования, профессионально-технического и служб психологической помощи, утвержденного приказом МОКИ № 1091 от 07.10.2020 года. **Дисциплины по выбору не могут быть использованы для дополнения часов по обязательным дисциплинам.**

Оценивание знаний учащихся при изучении курсов по выбору осуществляется в соответствии с *Положением об оценивании и оценке результатов обучения, переводе и окончании обучения в начальном, гимназическом и лицейском образовании*, утвержденного приказом МОКИ №. 70 от 30.01.2020 года. По курсу *Религия* оценивание знаний учащихся производится без отметок.

Учебное заведение вписывает в классный журнал или в специальный журнал для дисциплины по выбору, а также в личное дело учащегося изучаемую дисциплину по выбору и полученные отметки. При вписывании дисциплин по выбору в классный журнал необходимо соблюдать *Инструкцию о заполнении классного журнала*, утвержденную приказом министра образования и исследований. В случае перевода учащегося в другое учебное заведение

выдается сертификат, в котором указываются дисциплины по выбору, количество часов и результаты успеваемости учащегося по указанной дисциплине.

1.7. Обеспечение жизни и здоровья учащихся

Обеспечение безопасности учащихся, защиты жизни и здоровья является приоритетом, поэтому учебные заведения будут привлекать учащихся, учителей и родителей к деятельности, которая предусматривает:

- формирование ответственного поведения как за собственную жизнь и здоровье, так и за жизнь и здоровье окружающих (включая: изучение и соблюдение правил дорожного движения, правил адекватного поведения в случаях чрезвычайных ситуаций, оказание первой помощи, безопасности использования сети Интернет);
- предупреждение форм насилия в отношении ребенка, а также ответственность за сообщение о случаях жестокого обращения, насилия, пренебрежения к ребенку;
- формирование информационной культуры и безопасности использования сети Интернет.

В контексте развития трансверсальных/ трансдисциплинарных компетенций учащихся формирование ответственного поведения в чрезвычайных ситуациях также будет осуществляться через дисциплину *Развитие личности*, в I-XII классах и на основе интегрированного принципа во всех школьных дисциплинах. Дидактические кадры изучат возможности, предлагаемые в куррикулах по *Биологии, Физике, Химии, Информатике, Гражданскому воспитанию, Технологическому воспитанию, Физическому воспитанию* и т. д. Методические аспекты по организации этого учебного процесса, включены в *Методические рекомендации по организации учебного процесса* по соответствующим дисциплинам и в *Методические рекомендации общеобразовательным учреждениям* для планирования и проведения учебных мероприятий для учащихся по ответственному поведению в чрезвычайных ситуациях и/или рисках (землетрясение, наводнения, дорожно-транспортные происшествия, поражение электрическим током, опасности на воде, отравления и т. д.), которые обновляются в начале каждого учебного года Министерством образования и исследования (в случае необходимости) и размещаются на веб-странице: www.mec.gov.md.

Администрация учебных заведений включит в годовой план работы специальный раздел «*Обеспечение защиты жизни и здоровья учащихся*», который будет содержать все внеклассные мероприятия. Ежеквартально учащиеся будут обучаться смоделированным профилактическим мероприятиям, которые будут проводиться совместно с Национальной инспекцией патрулирования и территориальными службами гражданской защиты и чрезвычайных ситуаций. Дополнительно, на школьном, местном и республиканском уровнях следует запланировать и провести различные внеклассные мероприятия, например такие как: конкурс «*Безопасность дорожного движения - это жизнь*», школа безопасности детей «*Вместе мы снижаем риски*», соревнование велосипедистов, экскурсии в школу безопасности МВД и т.д.

Для повышения осведомленности и осознания онлайн-рисков, укрепления цифровой культуры и знаний об онлайн-угрозах и способах защиты Интернета, в учебных заведениях будут организованы различные мероприятия для учащихся, родителей, учителей на темы безопасности детей в онлайн-среде такие как, Ежемесячный журнал о кибербезопасности (в октябре) и празднование Международного дня безопасности в Интернете (в феврале). Полезные учебные ресурсы можно найти на веб-сайте МОИ в разделе «*Безопасность детей*» <https://mec.gov.md/ro/content/siguranta-copiilor-internet> и на веб-сайте CI La Strada <https://siguronline.md/>.

Администрация учебных заведений обязана привлекать всех сотрудников, учащихся и родителей к мероприятиям по профилактике насилия в отношении детей. Все учебные заведения обязаны соблюдать **Процедуру институциональной организации и реагирования работников образовательных учреждений на случаи жестокого обращения, пренебрежения, эксплуатации, торговли детьми**, установленную приказом министра просвещения № 77 от 22 февраля 2013 года.

Администрация и все сотрудники учебных заведений должны включаться в решение вопросов злоупотребления, пренебрежения, эксплуатации, насилия, торговли детьми в соответствии с положениями **Инструкции по механизму межсекториального сотрудничества в области выявления, оценки, направления, помощи и мониторинга детей-жертв и потенциальных жертв насилия, пренебрежения, эксплуатации и торговли**, утвержденной Постановлением Правительства № 270 от 08.04.2014 года.

С целью предупреждения и борьбы с прогулами и отказом от образования, а также ввиду внедрения адекватных методов руководства, в соответствии с положениями Кодекса об образовании Республики Молдова № 152 от 17.07.2014 года, администрации учебных заведений совместно с ОМООО и другими структурами, обязаны привлечь всех специалистов в области образования, учащихся и родителей к участию в мероприятиях по предупреждению и борьбе со случаями, отказа от образования и прогулов.

Местные органы в области образования обязаны обеспечить применение **Инструкции по предупреждению и борьбе со случаями, отказа от образования и прогулов** и внедрение **Плана мероприятий по предупреждению и борьбе со случаями отказа от образования и прогулов в общем среднем образовании**.

II. УЧЕБНЫЕ ПЛАНЫ

2.1. Начальная школа и гимназия с русским языком обучения

учебные дисциплины	Начальное образование				Гимназическое образование				
	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1. Русский язык и литература	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Румынский язык и литература	3	3	4	4	4	4	4	4	4
3. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. Духовно-нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5. История, культура и традиции русского, украинского, гагаузского, болгарского, ромского и др. народов	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ё. Личностное развитие									
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	24	26	27	28	29	30	33	33	32

Примечание:

- В целях лучшей адаптации учащихся V класса в гимназическом звене рекомендуется ограничить переход учащихся из класса в класс, исключив кабинетную систему.
- В учебных заведениях, где обучаются румы, при условии наличия 15 учащихся в I-IV классах, изучается обязательная дисциплина *История, культура и традиции румов Республики Молдова*, 1 час в неделю.
- В общеобразовательных учреждениях спортивного профиля при наличии источников финансирования и необходимых условиях, созданных для занятий спортом, могут функционировать спортивные классы/ группы по различным видам спорта в соответствии с *Положением об организации и функционировании спортивных школ, утвержденным Постановлением Правительства № 31/2019*. Количество часов для каждой группы определяется в соответствии с Приложениями 1 и 2, указанного Положения.

Работа спортивных секций будет осуществляться по специальной программе во внеурочное время. В обязательном порядке предусмотрено питание для учащихся спортивных секций.

**2.2. Начальная школа и гимназия с родным языком обучения
для учащихся украинской, гагаузской, болгарской национальностей**

Учебные дисциплины	Начальное образование				Гимназическое образование				
	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1. Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Румынский язык и литература	3	3	4	4	4	4	4	4	4
3. Русский язык и литература	-	2	2	2	2	2	2	2	2
4. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. История, культура и традиции русского, украинского, гагаузского, болгарского, ромского и др. народов	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4. Духовно-нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
5. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ё. Личностное развитие									
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	24	28	29	30	31	32	35	35	34

2.3. Начальная школа и гимназия с румынским языком обучения для учащихся украинской, гагаузской, болгарской национальностей

Учебные дисциплины	Начальное образование				Гимназическое образование				
	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1. Румынский язык и литература	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3. Русский язык и литература	-	2	2	2	2	2	2	2	2
4. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. История, культура и традиции русского, украинского, гагаузского, болгарского, ромского и др. народов	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4. Духовно-нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
5. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ё. Личностное развитие									
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	24	28	28	29	30	31	34	34	33

2.4. Начальная школа и гимназия с русским языком обучения для учащихся украинской, гагаузской, болгарской национальностей

Учебные дисциплины	Начальное образование				Гимназическое образование				
	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1.Русский язык и литература	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2.Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3. Румынский язык и литература	3	3	4	4	4	4	4	4	4
4. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. Духовно-нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5. История, культура и традиции русского, украинского, гагаузского, болгарского, ромского и др. народов.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ё. Личностное развитие									
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	26	28	29	30	31	32	35	35	34

Примечание:

Учитывая, что общее количество часов учебного плана 2.4. превышает допустимые санитарно-гигиенические нормы нагрузки учащихся, исходя из особенностей национального компонента, новая дисциплина *Развитие личности* вводится за счет часа дисциплин по выбору.

2.5. Пилотный учебный план для начальной школы и гимназии с русским языком обучения для учащихся украинской, гагаузской, болгарской национальностей

Учебные дисциплины	Начальное образование				Гимназическое образование				
	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1.Русский язык и литература	7	6	6	6	5	5	4	4	4
2.Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3. Румынский язык и литература	3	3	4	4	4	4	4	4	4
4. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. Духовно-нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5. История, культура и традиции русского, украинского, гагаузского, болгарского, ромского и др. народов.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ё. Личностное развитие									
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	25	27	28	29	30	31	34	34	33

Примечание:

В I-IX классах на 1 час сокращается предмет – *Русский язык и литература* при условии, что:

- учебные заведения расположены в местах компактного проживания украинцев/ гагаузов/ болгар Республики Молдова, в которых, в основном, функционирует родной язык, и изучаются 4 языка одновременно.

2.6. Список дисциплин по выбору для 1-4 классов

1	Культура добрососедства
2	Информатика
3	Развитие общества
4	Экологическое воспитание
5	Межкультурное воспитание
6	Религия
7	Экономическое и предпринимательское воспитание
8	Робототехника
9	Медиа грамотность

2.7. Список дисциплин по выбору для 5-9 классов

1	Эффективное общение
2	Занимательная математика
3	Социально-финансовое воспитание
4	Права человека
5	Экологическое воспитание
6	Межкультурное воспитание
7	Лечебные растения
8	Религия
9	Цивилизация США и Великобритании (на английском языке)
10	Экономическое и предпринимательское воспитание
11	Медиа грамотность (VII-VIII кл.)
12	Воспитание для здоровья

Примечание:

- Дисциплины по выбору могут быть организованы и в соответствии с пунктами 2.2 и 2.3 данного учебного плана (вариант на румынском языке).
- Дисциплины по выбору *Экологическое образование* и *Медиаграмотность* (VII-VIII кл.), имеющие интегрированный характер содержания, также могут преподаваться в рамках курикулумной области *Социально-гуманитарное образование*.

2.8. Учебный план для лицеев с русским языком обучения

Учебные дисциплины	Профиль, количество часов в неделю по классам					
	Гуманитарный			Реальный		
	X	XI	XII	X	XI	XII
А. Язык и общение						
1. Русский язык и литература	5	5	5	4	4	4
2. Румынский язык и литература	4	4	4	4	4	4
3. Иностранный язык I	3	3	3	3	3	3
4. Иностранный язык II	2	2	2	-	-	-
5. Всемирная литература	1	1	1	-	-	-
Б. Математика и естествознание						
1. Математика	3	3	3	5	5	5
2. Физика. Астрономия	2	2	2	3	3	4
3. Химия	1	1	1	3	2	3
4. Биология	1	1	1	2	3	3
В. Социально-гуманитарное образование						
1. История румын и всеобщая история	3	3	3	2	2	2
2. География	2	2	1	2	2	1
3. Гражданское воспитание	1	1	1	1	1	1
Г. Технологии						
1. Информатика	1	1	1	2	2	2
Д. Спорт						
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2
Е. Личностное развитие						
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору						
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	33	33	32	35	35	36

**2.9. Учебный план для лицеев с румынским языком обучения
для учащихся русской, украинской, гагаузской, болгарской национальностей**

Учебные дисциплины	Профиль, количество часов в неделю по классам					
	Гуманитарный			Реальный		
	X	XI	XII	X	XI	XII
А. Язык и общение						
1. Румынский язык и литература	6	6	6	5	5	5
2. Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	4	4	4	3	3	3
3. Иностранный язык	3	3	3	3	3	2
4. Всемирная литература	1	1	1	-	-	-
Б. Математика и естествознание						
1. Математика	3	3	3	5	5	5
2. Физика. Астрономия	2	2	2	3	3	4
3. Химия	1	1	1	3	2	3
4. Биология	1	1	1	2	3	3
В. Социально-гуманитарное образование						
1. История румын и всеобщая история	3	3	3	2	2	2
2. География	2	2	1	2	2	1
3. Гражданское воспитание	1	1	1	1	1	1
Г. Технологии						
1. Информатика	1	1	1	2	2	2
Д. Спорт						
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2
Е. Личностное развитие						
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	32	32	31	35	35	35

**2.10. Учебный план для лицеев с русским языком обучения,
для учащихся украинской, гагаузской, болгарской национальностей**

Учебные дисциплины	Профиль, количество часов в неделю по классам					
	Гуманитарный			Реальный		
	X	XI	XII	X	XI	XII
А. Язык и общение						
1. Русский язык и литература	5	5	5	4	4	4
2. Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	4	4	4	3	3	3
3. Румынский язык и литература	4	4	4	4	4	4
4. Иностранный язык	3	3	3	3	3	2
5. Всемирная литература	1	1	1	-	-	-
Б. Математика и естествознание						
1. Математика	3	3	3	5	5	5
2. Физика. Астрономия	2	2	2	3	3	4
3. Химия	1	1	1	3	2	3
4. Биология	1	1	1	2	3	3
В. Социально-гуманитарное образование						
1. История румын и всеобщая история	3	3	3	2	2	2
2. География	2	2	1	2	2	1
3. Гражданское воспитание	1	1	1	1	1	1
Г. Технологии						
1. Информатика	1	1	1	2	2	2
Д. Спорт						
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2
Е. Личностное развитие						
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	35	35	34	38	38	38

**2.11. Пилотный учебный план для лицеев с русским языком обучения,
для учащихся украинской, гагаузской, болгарской национальностей**

Учебные дисциплины	Профиль, количество часов в неделю по классам					
	Гуманитарный			Реальный		
	X	XI	XII	X	XI	XII
А. Язык и общение						
1. Русский язык и литература	4	4	4	3	3	3
2. Украинский/гагаузский/болгарский язык и литература	4	4	4	3	3	3
3. Румынский язык и литература	4	4	4	4	4	4
4. Иностранный язык	3	3	3	3	3	2
5. Всемирная литература	1	1	1	-	-	-
Б. Математика и естествознание						
1. Математика	3	3	3	5	5	5
2. Физика. Астрономия	2	2	2	3	3	4
3. Химия	1	1	1	3	2	3
4. Биология	1	1	1	2	3	3
В. Социально-гуманитарное образование						
1. История румын и всеобщая история	3	3	3	2	2	2
2. География	2	2	1	2	2	1
3. Гражданское воспитание	1	1	1	1	1	1
Г. Технологии						
1. Информатика	1	1	1	2	2	2
Д. Спорт						
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2
Е. Личностное развитие						
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1
Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	34	34	33	37	37	37

Примечание:

1. В X-XII классах на 1 час сокращается предмет *Русский язык и литература*.

2. В XII классе учащимся предоставляется право выбора предмета (по желанию) для сдачи экзамена на диплом БАК – *Русский язык и литература* или *Украинский/ гагаузский/ болгарский язык и литература*, учитывая, что пилотные учебные заведения:

- расположены в местах компактного проживания национальных меньшинств Республики Молдова, в которых, в основном, функционирует родной язык, и изучаются 4 языка одновременно (4 экзамена по языкам: румынский, русский, родной и иностранный).
- экзамены на диплом БАК сокращаются с 6 до 5.

2.12. Список дисциплин по выбору для 10 – 12-х классов

1	Развитие общества
2	Экономическое и предпринимательское воспитание
3	Европейская интеграция
4	Управление компьютерами и сетями
5	Экологическое воспитание
6	Введение в социологию
7	Межкультурное воспитание
8	Узнаем друг друга лучше
9	Культура общения
10	Информационные и коммуникационные технологии
11	Робототехника
12	Администрирование компьютером и сетью (X-XI кл., реальный профиль)
13	Введение в интеллектуальную собственность
14	Медиа грамотность (X-XI кл.)
15	Воспитание для здоровья

Примечание: Дисциплины по выбору могут быть организованы и в соответствии с пунктом 2.10. данного учебного плана (вариант на румынском языке).

**2.13. Учебный план для лицеев с русским языком обучения,
профиль – Искусство.**

Учебные дисциплины	Количество часов по классам		
	X	XI	XII
А. Язык и общение			
1.Русский язык и литература	4	4	4
2.Румынский язык и литература	4	4	4
3.Иностранный язык	3	3	3
Б. Математика и естествознание			
1.Математика	3	3	3
2.Физика. Астрономия	2	2	2
3.Химия	1	1	1
4.Биология	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование			
1.История румын и всеобщая история	3	3	3
2.География	2	2	1
3.Гражданское воспитание	1	1	1
Г. Технологии			
1. Информатика	1	1	1
Д. Спорт			
1.Физическое воспитание	1	1	1
Е. Искусство			
1. Профильные дисциплины *	8	9	10
Ё. Личностное развитие			
1.Развитие личности	1	1	1
Общее количество часов	35	36	36

*Профиль Искусство из курикулярной области Искусство включает школьные дисциплины в соответствии со спецификой профиля следующим образом (примерно).

Хореография

1. Классический танец	3	3	3
2. Народный танец/Спортивный танец	2	2	3
3. Ритмика	1	2	2
4. История танца	2	2	2

Изобразительное искусство

1. Рисунок	2	3	3
2. Живопись	2	2	3
3. Композиция	2	2	2
4. История изобразительного искусства	2	2	2

Театр

1. Актерское мастерство	2	3	3
2. Сценическая речь	2	2	2
3. Сценическое движение	1	1	1
4. Ритмика и танец	1	1	1
5. История театра	2	2	3

Музыка

1. Сольфеджио	2	2	2
2. Теория музыки	2	2	2
3. Гармония	2	2	3
4. История музыки	1	1	1
5. Хоровой класс	1	2	2

Внедряется при наличии финансовых средств и координации с местными органами публичного управления

Профиль *Хореография*:

Для репетиций танцевальных коллективов может быть выделено 3 часа в неделю для каждого коллектива;

- Для проведения индивидуальных занятий может быть выделено 0, 25 часа в неделю на каждого учащегося;

Для проведения индивидуальных занятий организации уроков танцев аккомпаниаторы тарифицируются 100% из учебных часов, предусмотренных для профильных дисциплин.

Профиль *Изобразительное искусство*:

- Класс может делиться на две группы для проведения практических занятий по дисциплинам *Рисунок, Живопись, Композиция*, если в нем присутствует более 25 учащихся;
- Для проведения индивидуальных занятий может быть выделено 0,25 часа в неделю на каждого учащегося.

Профиль *Музыкальное искусство*:

- Класс может делиться на две группы по дисциплине *Сольфеджио*, если в нем более 25 учащихся;
- Для индивидуальных занятий на музыкальном инструменте может быть выделено 1 час в неделю на каждого учащегося;
- Для организации деятельности оркестра может быть выделено 6 часов на группу с количеством учащихся не менее 15;
- Для организации деятельности вокальных и инструментальных ансамблей может быть выделено 1 час в неделю (не более чем два ансамбля на класс) при условии привлечения к участию разных детей;
- Для учащихся с выдающимися вокальными данными может быть выделено 1 час в неделю для занятий академическим вокалом;
- Для сопровождения вокально-хоровых дисциплин, занятий организованных с инструментальными ансамблями, аккомпаниаторы тарифицируются 100% из учебных часов, предусмотренных для профильной дисциплины;

Аккомпаниаторы по скрипке, цимбалам, кобзе, духовым инструментам тарифицируются 50% из учебных часов, предусмотренных на каждого учащегося.

Профиль *Театр*:

- Класс может делиться на две группы по дисциплинам *Искусство сценической речи, Сценическое движение*, если в нем присутствует более 25 учащихся;
- Для проведения индивидуальных занятий может быть выделено 0, 25 часа в неделю на каждого учащегося;
- Для постановки спектакля может быть выделено 2 часа в неделю;
- По дисциплинам *Ритмика и Танец* аккомпаниаторы тарифицируются 100% из учебных часов, предусмотренных для профильной дисциплины.

**2.14. Учебный план для лицеев с русским языком обучения,
профиль – Спорт**

Учебные дисциплины	Количество часов по классам		
	X	XI	XII
А. Язык и общение			
1.Русский язык и литература	4	4	4
2.Румынский язык и литература	4	4	4
3.Иностранный язык	3	3	3
Б. Математика и естествознание			
1.Математика	3	3	3
2.Физика. Астрономия.	2	2	2
3.Химия	1	1	1
4.Биология	2	3	3
В. Социально-гуманитарное образование			
1.История румын и всеобщая история	3	3	3
2.География	2	2	1
3.Гражданское воспитание	1	1	1
Г. Технологии			
1.Информатика	1	1	1
Д. Спорт			
1.Физическое воспитание (теория)	1	1	1
Е. Личностное развитие			
1.Развитие личности	1	1	1
Общее количество часов	28	29	28

Примечание:

- Спортивные специализированные мероприятия будут организованы во внеурочное время по специальному графику, составленному на основе Положения о спортивных школах, утвержденного Постановлением Правительства Республики Молдова №.31 от 30.01.2019 года (*Приложения 1 и 2*).
- Зачисление учащихся в спортивные группы осуществляется в соответствии с возрастными особенностями (*Приложение 1*).
- Максимальная недельная дидактическая нагрузка для спортивных групп устанавливается в соответствии с уровнем подготовки учащихся (*Приложение 2*).

Приложение № 1
к Положению об организации
и функционировании спортивных школ

Возраст зачисления детей в спортивные школы на этапе начальной подготовки

Возраст	Категория видов спорта		
	I	II	III
6–8 лет	Акробатика, художественная гимнастика (мальчики), прыжки на батуте, спортивные танцы, групповая эстетическая гимнастика	-	Аэробика, теннис, настольный теннис, шахматы, шашки, плавание
5–7 лет	Художественная гимнастика (девочки), ритмическая гимнастика	-	
7–9 лет	-	Баскетбол, футбол, пляжный футбол, футзал, хоккей, лапта	Бадминтон, спортивное ориентирование, спортивный туризм, футбол-теннис
7–9 лет	Биатлон	-	Восточные единоборства
9–11 лет	Легкая атлетика, парусный спорт	Гандбол, регби, водное поло, волейбол	Борьба, трынта
10–12 лет	Фехтование, велоспорт, стрельба, гребля на байдарках и каноэ, конный спорт, современное пятиборье	-	Бокс, гиревой спорт, гребля, виды спорта для людей с особыми потребностями и параолимпийские виды спорта
11–13 лет	Технические и прикладные виды спорта	-	Тяжелая атлетика

Режим учебно-тренировочной работы и недельная учебная нагрузка

№ п/п	Этапы подготовки	Годы обучения	Максимальная недельная учебная нагрузка (академических часов)	Количество спортсменов в группе		
				1	2	3
1.	Начальный	1	9	12	16	14
		2	9	11	14	14
2.	Учебно- тренировочный	1	10	10	12	12
		2	12	9	12	11
		3	14	8	12	10
		4	16	7	10	9
		5	18	6	8	8
3.	Спортивного совершенствования	1	20	5	8	6
		2	24	4	8	5
		3	27	3	8	4
4.	Высшего спортивного мастерства	-	36	2	-	2

Примечание:

- Разница в возрасте занимающихся в одной учебной группе не должна превышать 3-х лет.
- Количество учащихся в каждой учебной группе может быть увеличено на 2-4 спортсмена (в зависимости от вида спорта).
- В лицейских классах не разрешается открытие групп для начинающих.

**2.15. Учебный план для лицеев с русским языком обучения
(вечернее обучение)**

Учебные дисциплины	Профиль, количество часов в неделю по классам							
	Гуманитарный				Реальный			
	X	XI	XII	XIII	X	XI	XII	XIII
А. Язык и общение								
1. Русский язык и литература	3	4	4	4	3	3	3	3
2. Румынский язык и литература	3	3	3	3	3	3	3	3
3. Иностранный язык I	2	2	2	3	3	2	2	2
4. Иностранный язык II	-	2	2	2	-	-	-	-
5. Всемирная литература	1	1	1	-	-	-	-	-
В. Математика и естествознание								
1. Математика	3	2	2	2	3	4	4	4
2. Физика. Астрономия	2	2	1	1	2	2	3	3
3. Химия	1	1	1	-	2	2	2	2
4. Биология	1	1	-	1	2	2	2	2
С. Социально-гуманитарное образование								
1. История румын и всеобщая история	2	2	2	3	2	2	1	1
2. География	1	1	1	2	1	1	1	2
3. Гражданское воспитание	1	1	1	-	1	1	1	-
Д. Технологии								
1. Информатика	1	1	1	-	2	2	1	1
Общее количество часов	21	23	21	21	24	24	23	23

2.16. Учебный план для вспомогательной школы с русским языком обучения

Учебные дисциплины	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1. Русский язык и литература	6	6	6	6	6	6	6	6	6
2. Румынский язык и литература	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2. Познание мира	1	1	2	2	2	2	2	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. Духовно-нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
2. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	2	2	2	2	1	1	1	1	1
2. Художественное воспитание	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	3	3	3	3	5	5	5	6	6
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Общее количество часов	20	20	21	21	22	22	22	22	22

**2.17. Учебный план специальной школы с русским языком обучения
для глухих детей**

Учебные дисциплины	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1.Русский язык и литература	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2.Румынский язык и литература	3	3	4	4	4	4	4	4	4
3. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	-
4.Язык жестов	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2.Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3.Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4.Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5.Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6.Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
1.История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2.География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3.Духовно нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4.Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5.История, культура и традиции (русского, украинского, гагаузского, болгарского и др. народов)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2.Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
1.Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1.Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	25	27	28	28	30	30	30	34	31

**2.18. Учебный план специальной школы с русским языком обучения
для слепых и слабовидящих детей**

Учебные дисциплины	Класс, количество часов в неделю								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
А. Язык и общение									
1. Русский язык и литература	8	7	7	7	6	6	5	5	5
2. Румынский язык и литература	3	3	4	4	4	4	4	4	4
3. Иностранный язык	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Б. Математика и естествознание									
1. Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Познание мира	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3. Биология	-	-	-	-	-	1	2	2	2
4. Физика	-	-	-	-	-	1	2	2	2
5. Химия	-	-	-	-	-	-	1	2	2
6. Информатика	-	-	-	-	-	-	1	1	1
В. Социально-гуманитарное образование									
1. История румын и всеобщая история	-	-	-	1	2	2	2	2	2
2. География	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3. Духовно нравственное воспитание	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4. Гражданское воспитание	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5. История культура традиции русского, украинского, гагаузского, болгарского и др. народов	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Г. Искусство									
1. Музыкальное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	-
2. Художественное воспитание	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Д. Технологии									
1. Технологическое воспитание	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Е. Спорт									
1. Физическое воспитание	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ё. Личностное развитие									
1. Развитие личности	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. Дисциплины по выбору	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Общее количество часов	24	26	27	28	29	30	33	33	32